

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
TIMIȘOARA
I, Brătianu-tér 2.

A Timis-Torontali törvényszék közszociális lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

Oroszország utakat épít

A német-orosz egyezmény egy éves fordulóját kivételes külsőségek közepette ünnepelték meg Moszkvában. Vezérpolitikusok nyilatkoztak a vezérhelyen foglalkozott a sajtó a tíz évre létesített megnevezési szerződéssel, amelyet 1939. augusztus 23-án kötöttek meg a Kremlben. De meg is érdemli az örömteljes méltatást ez a dátum, mert azóta minden a legkedvezőbbben alakult Oroszországban. Lássuk csak, mit hozott Oroszország számára ez az egyetlen rövid esztendő? Mindenekelőtt óriási területgyarapodást, de külpolitikai helyzete is megváltozott. Oroszország kilépett 20 évi izoláltságából, mindenki barátságát keresi, s óriási szerepe van a külpolitika színpadán. De köszönhet még más valamit is a Szovjetnek az együttműködésnek: hogy nem sodródott be a világháborúba, hogy a béke áldásait élvezheti, mialatt másutt dörögnek a fegyverek.

A béke bőséges alkalmat nyújt a teremtő, építő munkára, amely felbecsülhetetlen hasznot nyújt majd a későbbi nemzedékeknek is. Oroszország él is ezzel az alkalmammal. Most igyekeznek megvalósítani azt a programot, melyet még nem volt módjában végrehajtani eddigi öt éves munkatervük során. Jelenlegi célja az, hogy egész Oroszországban tökéletes közlekedési hálózatot létesítsen. Már eddig is sokat alkottak e téren, de azért még mindig rendkívül nagy az elvégzendő munka. A cárizmus igen gyér közlekedési hálózatot hagyott hátra, pedig a közlekedés már ebben az időben is nagy gondja volt a birodalomnak. Nagy késést kellett e téren behozni, mert a mikor Európában már mindenütt vasutak szeltek át az országokat, Oroszországban csak akkor kezdték meg a vasuti építkezést. Belső tökély hiányában külföldi tőke vállalkozott erre, aránylag gyér eredménnyel. A világháború kitörésekor ez volt a helyzet: amikor Németországban száz négyzetkilométerre 12 kilométer, Franciaországban pedig nyolc kilométer vasuti vonal esett, addig Oroszországban csak négyszáz méteres vasuti vonal volt hasonló nagyságu területen. Igaz, hogy az ország gyér lakossága is indokolta ezt az állapotot, nem kellett és nem volt érdemes sűrűbb hálózatot építeni.

Azonban már az első öt éves terv célba vette a vasuti hálózat kiszélesítését. Az emelkedő azóta állandó, csak nem tart lépést az egyéb gazdasági ágak fejlődésével. Most azonban az illetékesek teljes lendülettel fogtak munkába. Rövidesen tízenegyszer kilométer új vasuti vonal építését kezdik meg, ugyancsak kétszínűre építnek ki nyolcezer kilométer hosszúságban egysíntű pályát. Kétezer kilométer hosszúságu vonalat pedig villamosítanak. A csatornázási munkálatok nagyjában elkészültek. Kész a 227 kilométer hosszúságu fehértengeri-balti csatorna, kész a 128 kilométer hosszú Volga-Moszkva csatorna, amely lehetővé teszi, hogy a hajók kijuthassanak az óceánra akkor is, ha a finn-öböl fagyva van, s elkészült a nagy Ferghana-csatorna is, amely a kopár Ferghana síkot öntözi s óriási gyapottenyésztést tesz lehetővé. A személyszállító repülőgépek száma is növekszik, s nemsokára két millió forgalmi gépkocsi lesz Oroszországban. Hatalmas lökést ad ez a közlekedési mozgalom a művelődésnek is. Hisz csak néhány évvel ezelőtt történt, hogy egy egészen elfeledett vidéken a telep összegyűlt népe szénával akarta megetetni az ott először felbukkant autót. Nem csodálkozhatsz ilyenmin végtelen Oroszországban, amelynek északi szűz vidékén csak hosszú évek múltán értesült egy prémvásárló révén a lakosság arról, hogy háború pusztított sokáig világszerte.

Ezek az állapotok most végérvényesen megszilárdulnak, mert Oroszországot néhány év múlva

már behálózzák az utak. Utak, amelyek bekapcsolják a civilizációba az ősi szendergő népeket. Oroszországnak, amely elkerülte azt, hogy a háborúba beavatkozzék, módja van erre. Így ért-

hető, hogy ünnepi hangulatban emlékeznek meg Moszkvában a sorsdöntő egyezményről, amely lehetővé teszi a legragyogóbb békemunkaterv megvalósítását. (Flaneur.)

Döntő szakaszába lépett az Anglia elleni német háború

Szűkül a német-olasz ostromzár a szigetország körül. Ha Egyiptom továbbra is segíti Angliát, Olaszország fegyveresen lép fel ellene

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentése

Berlinből jelentik: Horstenau ezredes, a német távirati iroda katonai szakértője heti beszámolójában megállapítja, hogy minden a külföldön elterjedt híreszteléssel szemben

az Anglia elleni német háború döntő szakaszához érkezett.

Az angolok jól megéreztek, hogy augusztus 17-ről 18-ra virradó éjjel indult el a nagy német támadó gépezet, azonban az akkor bekövetkezett támadások csak bevezetői voltak mindennek. Ma — írja a német katonai szakértő — három szempontból máris halálosan súlyos Anglia állapota. Diplomáciailag és katonailag csufos vereséget szenvedtek Kínában, ahol ki kellett irtaniök Shanghai és környékét. Szomáliában elvesztették az első gyarmati talajt a lábuk alól, míg a legfőbb csapás Nagybritannia számára, hogy

az olasz-német teljes ostromzár egyre erőteljesebben érezteti hatását. Az angol sajtó azzal igyekezik ennek az ostromzárnak a jelentőségét csökkenteni, hogy bízik a semlegesekben, azonban alig valószínű, hogy akadnak majd semleges hajózársaságok, ame-

lyek hajóikat a veszélyes zónába irányítanák, matróz is kevés akad majd, aki pénzért életét kockáztatná az alakkázott vizeken.

A német és olasz ostromzár Anglia ellen fordult azzal a fegyverrel, amelyet London szánt egész Európának, a német hajó- és légi egységek pedig már Észak- és Nyugat Írországig eljutnak, tehát az Atlanti Óceán belseje felett is lassan tért hódítanak. A tengeralttjárók a kereskedelmi gőzösök és karavánok soraiban óriási pusztításokat hajtanak végre és a légi erő mindenütt támadja Angliát, ahol csak egyetlen sebezhető pontja van a szigetországnak.

A német bombázók már nemesek a vidéki városokat támadják, hanem erejük eljutott Londonig, ezzel szemben az angolok Goethe házáat, a Friedrichsruh-i Bismarck emléket és hasonló nem katonai célpontokat támadnak,

pedig a nyugati német offenzíva idején még stratégiai és taktikai szempontok háttérbeszorításával is vigyáztak a német légi erők arra, nehogy a francia műemlékeknek — így Amiens, Orleans székesegyházainak — baja essék.

A „semleges” svájci kormány felelősségrehívása

Berlinből jelentik: A Völkische Beobachter ma reggeli számában a Journal de Geneve egy londoni tudósításával foglalkozik és elítéli az állapítja meg, hogy a svájci lap örömmel regisztrálja azt az angol híradást, mintha a délangliai német támadásoknak semmi eredménye nem lett volna. A német újság megjegyzi, hogy semleges és főként svéd szakértő megfigyelők szerint

a német támadások eredménye lesújtó volt és Londonban általában azt kérdezték egymástól az emberek, vajjon Dowerben van-e még egyetlen ép ház, épület, vagy katonai berendezkedés.

A német nép és közvélemény — írja a Völkische Beobachter — nem törődik azzal, hogy a Journal de Geneve szolgálatába szegődött annak az angol propagandának és azoknak az angol újság szerkesztőknek, kik állandóan félrevezetik az angliai közönséget hamis hírek közlésével és avval sem törődik Németország, hogy a Nagybritanniában uralkodó erkölcsi válságot és bomlást menteni igyekezik a svájci olvasók előtt.

Ha a svájci népek és közvéleménynek ez a hamis hírszolgáltatás tetszik, ez Svájc és a

Journal de Geneve dolga, ám Berlinben élénk figyelemmel kísérik, vajjon a „semleges” svájci kormány meddig tűri ennek a lapnak működését és kúrtérgezését a svájci köztvéleményben.

OTTAVÁBAN ÜL ÖSSZE A KÖZÖS VÉDELMI TANÁCS.

Newyorkból jelentik: Hivatalos jelentés szerint az amerikai-kanadai közös védelmi tanács ülését előreláthatólag Ottavában, Kanada fővárosában tartják meg.

A DNB jelenti: Barkley amerikai szenátor, aki Roosevelttel közvetlen környezetéhez tartozik, kijelentette, hogy el kellene fogadni azt az angol ajánlatot, amely szerint a szigeteket támaszpont sorozatokkal létesítenék és ilyen módon elzárják a Panama-csatorna Atlanti Óceán felőli bejáratát.

A bermudai kormányzó szombati nyilatkozatával kapcsolatban Barkley hangsúlyozta, hogy kívánatos lenne az ajánlatnak megfelelően a Bermudai szigeteket légi támaszpontokkal létesíteni az USA számára, tekintettel arra, hogy ezek a szigetek nélkülözhetetlen megfigyelő helyek

Angol-török tárgyalások

Isztanbulból jelentik: Szmirnai jelentés szerint odaérkezett Lord Lincoln, a British London Commercial Corporation igazgatója, aki rövidesen Ankarába is ellátogat, hogy a török kereskedelmi miniszterrel tárgyaljon. A londoni gazdasági szakférfiu meg akarja szervezni a Szmirnából kiinduló szállításokat szárazföldi úton részben Indián, részben Kisázsian keresztül Egyiptomig.

A NÉMET TENGERÉSZETI MENTŐ-SZOLGÁLAT ANGOL PÍLÓTÁKAT MENTETT MEG.

A DNB jelenti: A német tengerészeti mentőszolgálat hétfőn reggel a holland partok közelében

három angol pilótát megmentett.

A pilóták ahhoz a repülőrajhoz tartoztak, amely az elmúlt éjszaka Stettin városa fölött repült el. Amikor holland terület fölé értek, megállapították, hogy benzinkészletük kifogyott, megállapították, hogy benzinkészletük kifogyott. Segélyjelket adtak le, majd pedig leereszkedtek a tengerre, hogy uszva mentésüket életüket. Csakhamar feltűntek azután megmentők, a német repülőgépek, melyek segélyjelükre keresésükre indultak.

Az angol légügyi minisztérium jelenti: Az angol repülőgépek augusztus huszonötödikéről huszonhatodikára virradó éjszaka folytatták a németországi katonai célpontok elleni támadásokat. A repülőgépek északnyugati németországi célpontokat, valamint Berlin környéki hadfelszerelési gyárakat bombáztak.

FRANCIAORSZÁGNAK TELJES MÉRTÉKBEN SZAKÍTANI KELL A MULTTAL.

Genfből jelentik: Laval helyettes miniszterelnök lapja, a Monitore támadja azokat a franciákat, akik még mindig a szabadkereskedelem hívei. Ezek a franciák — mondja a helyettes miniszterelnök lapja —, nem ismerik a helyzetet és főként nincsenek tisztában a jövő alakulásával.

Franciaországnak teljes mértékben szakítani kell a multtal, mert különben nemcsak az új európai rendben, de semilyen vonatkozásban nem biztosítható az ország felemelkedése az összeomlásból.

Jó vagy rossz?

Irta: GONDÁR ARANKA.

A gyermek szorosan összezárta a kezét és átfutott a kocsiján. A járda mentén tegnapi esővíz poshadat, Belelépett, Nem vette észre.

A boltban sokan voltak. Leginkább asszonyok. Csak egy férfi, egy katona. Megállt az ajtó mellett.

A boltosné a katonára mosolygott. Keresztül az asszonyok fején és megkérdezte, hogy mi tetszik.

A katona öt cigarettát kért. Amikor fizetett, összeitette a bakancsát. Erre mind mosolygott az asszonyok. A piros szoknyás a pult mellett felemelte az egyik karját. A karja fehér volt és gömbölyű. A katona az ajtóból visszanezézett.

Az asszonyoknak összefutott a szemük. A piros szoknyás húsz deka mákot kért öröve.

A boltosné kimérte, Kijött a pult mögül. Felöntötte az öröve. Az asszonyok kisebb húzódtak, hogy helye legyen.

Beszélgettek.

A gyermek nem mozdult az ajtó mellett. A falat nézte. A falon egy nagy sárga plakát virított. Egy gömbölyűképű leány habféhér ruhát mosott.

— Jaj, — mondta egy asszony mellette, nekidüllesztve a liszteládának — nem kel meg a kenyérem.

A boltosné összehúzta a szemöldökét. Kérőleg hajtotta meg a fejét a piros szoknyás előtt.

— Megengedi?

A piros szoknyás kétszer bólintott. — Kettőt vagy harmat?

— Kettőt, — mondta az asszony.

A boltosné kimért két deka élesztőt. Egy kis szeplősarcu cselédke is előrevakodott.

— En is kérek kettőt. — Annak is adott.

— Nem azért, — forgatta meg fejét egy szürke szoknyás, amikor az asszony is meg a cseléd is elementek — igazán nem, mintha megszólni akarnék, de már mégis nagy órcatlanság kell ahhoz, hogy valaki így mindenki elé tolakodja magát. Na nem?

— Most jön rá?

— Eddig nem ismerté?

— Hallják csak, hogy tegnap...

Az asszonyok összedugták a fejüket. — De iyet!

— Ki hitte volna?

— Na este elmondom az uramnak.

EUROPÁT NEM FENYEGETI ÉHINSÉG.

A Havas iroda jelenti: A Petit Parisien legutóbbi számában Boris Prax megállapítja, hogy az európai földrészt nem fenyegeti az éhínség veszélye.

Tagadhatatlan, hogy hiányokat kell majd elszervezni, de mégis tovább fogunk élni — írja a francia közírő. Az európai gabonatermés, Oroszországot kivéve, nem bőséges,

éhínségről azonban szó sem lehet.

Az angolok ismét megsértették Svájc semlegességét

A Havas iroda jelenti: A Bund című berni lap hosszasan kommentálja a svájci légítér újabb megsértését az angol repülők által és többek között a következőket írja: Alig, hogy megszáradt a tinta azon az angol jegyzéken, amely biztosítékot adott arra vonatkozóan, hogy a svájci légítér ezután nem sértik meg és újból idegen, valószínűleg

angol repülőgépek vonultak el az elmúlt éj

Olaszország nem türi Egyiptom kétszínű játékát

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia mai száma feltűnést keltő cikkben foglalkozik az Egyiptommal kapcsolatban megnyilvánuló angol intrikákkal és mesterkedésekkel. Az olasz lap idézi egy svájci sajtóügynökség jelentését, amely szerint

az egyiptomi határon nagyobb csapategységek állanak készen az Olaszország ellen meginduló háborúra,

másrésről pedig ugyanez a sajtóügynökség közölte, hogy az egyiptomi kamara titkos ülésén a kormány bejelentette, hogy amennyiben az olasz hadsereg Egyiptom területére lép, úgy Egyiptom Anglia mellett csatlakozik a háborúba. A Giornale d'Italia kijelenti, hogy Olaszországban mit

Tudnunk kell azt is, hogy a szervezetség, a rend és fegyelem kitűnő „pótanyagok”, amelyeket föl lehet használni a hiányzó termékek helyett

JÓL BÁNNAK NÉMETORSZÁGBAN A HADIFOGLYOKKAL.

A DNB jelenti Newyorkból: Walton dr., a keresztény ifjak nemzetközi szervezete vezetőségének tagja, Európából való visszatértekor kijelentette a sajtó munkatársai előtt, hogy a német fogolytáborokban tett látogatása alkalmával megállapította, hogy a hadifoglyok éppen olyan táplálékban részesülnek, mint a polgári lakosság és a szabadságon levő német katonák.

szaka Svájc felett.

A felháborodás mellett az a fájdalmas érzés lett urrá rajtuk, hogy a jelek szerint az adott szónak nem lehet hiteit adni. A jelenlegi helyzetben bizonyára az egész világ igazat ad nekünk akkor, ha a diplomáciai tiltakozáson kívül most már működésbe lép légharító tüzérségünk is, amely gondolkodás nélkül tüzel majd azon gépekre, a melyek semlegességünket megsértik.

sem tudnak arról, hogy ez a kérdés tulajdonképpen hogyan áll, de jól tudják viszont azt, hogy Egyiptomban számos olyan államférfi van, akiknek érdekei Nagybritanniához fűződnek.

Olaszország nem ellensége sem az araboknak, sem az izlámoknak

és az olasz álláspontot a Duce július 10-iki beszédében körvonalazta. Egyiptom azonban önkéntesen vagy kényszerítve támaszpontokat nyújtott az angol haderőnek, ezt továbbra tűrni nem lehet, mert Egyiptom semlegessége nem lehet egy olyan lövészárk, amely mögül Anglia támadásokat indíthat Itália ellen. Ezt az ügyet Egyiptomnak úgy magatartása, mint felelőssége tekintetében sürgősen tisztázni kell.

Hívták.

— Emlékszel a tegnapi pénzváltásra?

— Emlékszem.

— Hogyan volt?

— A boltosnéni a szobából hozott ki két ötszáz

leiest. Az egyiket a boltban még felaprózta.

— És odaadta mind a két ötszázast meg az aprókat is.

— Két ötszázast?

— Azt.

A boltban újból sokan voltak. Körülállták a pultot. Nagybörzést azok az asszonyok, akik tegnap. A boltosné magyarázott valamit. A kezét emelte, forgatta. Az öklét hol kinyitotta, hol összecsuksa.

Az asszonyok figyelőn hallgatták, mint vasárnap a templomban a tisztelendő urat.

Akkor jött a katona. Nagy, széles vállával árnyékokat vetett az asszonyokra.

— Adjon Isten — mondta erősen.

Az asszonyok utat nyitottak a pult mellé. Mind mosolygott, de egy se annyira, mint a boltosné. És kérdezte, hogy mi tetszik.

A katonának ma is öt cigarettát tetszett.

Amikor elment, az asszonyok közül senki sem mondta, hogy előre tolakodott.

A gyermek szótlan várta a sorát.

Amikor rákerült mondtá:

— Tegnap rosszul tetszett visszaadni.

A boltosnének kivörösödött a képe. Indulattal.

— Az nem lehet. Az velem még sohasem fordult elő.

— De igen.

— Olivassák meg még egyszer. És tegnap? Miért nem jöttek tegnap?

— Ma vettük csak észre.

— Igazán sajnálom.

A gyermek a pultra tette az ötszáz leit.

— Visszahoztam. Ennyivel volt több.

— Több volt?

— Nevetett kislányosan és egyre pirosabban.

— Persze nem emlékszem. — Rógtön hitte. — Siettem.

— És tovább nevetett.

Egy szem savanyú cukrot tett a gyermek szájába és megsimogatta a fejét.

Háromszor megköszönte.

A gyermek hazament a kertbe. A könyve ott volt a padon, nyitva. Felvette, hogy tovább olvassa. Jó vagy rossz-e a boltosnéni?

A gondolat megállt.

Még nem tudott rá felelni.

A 80-dik olasz hadijelentés

Rómából jelentik: Az olasz hadsereg főparancsnokság 80-as számú jelentése valahonnan Olaszországból jelenti: Alexandria haditengerészeti támaszpontjait ismét bombázták az olasz légihaderő egységei. Az olasz gépek hullámos sorrendben támadtak. Egy angol gépet a tenger felett leszállásra kényszerítettek, a gép elsüllyedt. A személyzetét foglyul ejtették.

Egy olasz tengeralatjáró az Atlanti Óceánon megtorpedezett egy angol petróleum tankhajót. Kelet-Afrikában légi támadás során Mogodiscóban megsebesült négy személy. Gallatában nyolc gyarmatosító és 40 sebesült esett áldozatul az ellenséges légi támadásnak. Az okozott károkat jelentéktelenek.

Rómából jelentik: Ciano gróf a következő táviratot kapta a keleti egyetemi hallgatók egyik csoportjától:

A Brit-Szomáliában szerzett győzelem biztosíték arra, hogy a Duce feketeingesei élén nemcsak az olasz nép számára ígért boldog jövőt, hanem az araboknak is megszerzi a szabadságot.

A táviratot számos egyetemi hallgató vezetőmber írta alá.

BOMBÁK HULLTAK LONDONRA ÉS ANGLIA TÖBB VÁROSÁRA

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium közli, hogy az elmúlt éjszaka a német haderő kiterjedt területen végzett bombázásokat. Bombák zuhantak Dél-Angliára és Midlandsra, ezenkívül Anglia északkeleti részére és Skóciára is. Midlandsban az egyik városban tüzvész keletkezett és számos iparvállalat súlyos károkat szenvedett. Egy másik városban a színházépület és néhány üzlet esett áldozatul a német repülőbombáinak. London külvárosaiban is sok német bomba robbant, amely kisméretű tüzvészt keltett azonban csak a magánvagyonokban esett kár. Az eddig beérkezett jelentésekből még nem lehet megállapítani, hogy a nagy német repülőgéptámadásnak hány halálos áldozata van. Az angol légihaderő vesztesége — mondja az angol jelentés — 13 vadász repülőgép.

Igy barnul gyorsan és szépen!

A kávéházak és vendéglők éjszakai zárórái

A Temes-Torontál megyei rendőrség közli, hogy az éttermek és szórakozóhelyek hivatalos záróráját a következőképpen állapították meg: a varieték, valamint az elsőosztályú kávéházak, sörözők, és éttermek éjszaka egy órakor kötelesek zárni. A másodosztályú kávéházak és éttermek, valamint az elsőosztályú bodegák éjjelfelkor zárnak. A harmadosztályú éttermek és a másodosztályú bodegák este tízenegykor zárnak. Éjfél utáni egy órán túl semmiféle helyiség nyitva nem tartható. A tulajdonosok kérhetik, hogy a zárórán túl is nyitva tartassák üzletüket és ebben az esetben a túlóráért külön illetményt kell fizetniük. Ez száz lei esténként a másodosztályú kávéházak és éttermek számára. Az elsőosztályú bodegák ezen a címen hetvenöt leit fizetnek esténként, a harmadosztályú éttermek ötven leit. Ezek is kötelesek azonban legkésőbb éjjel egy órakor zárni. A másodosztályú bodegák nem tarthatnak nyitva este tízelegy óra után. A rendelet ellen vétőket első ízben ezer leiel büntetik, másodszer kétezer lei a büntetés és tíz napig terjedő fogház. A harmadik kihágás az üzlet végleges bezárását vonja maga után.

Kielegitően folynak a román-bolgár tárgyalások

A területi kérdések ügyét már elintézték

Hivatalosan jelentik Bucurestiből: Hétfőn reggel a Craiovában tárgyaló bizottságok pénzügyi és technikai szakértői tevékenykedtek. Creteanu román meghatalmazott miniszter hétfőn délután 16 órától 19 óráig hosszasan tárgyalta Pomenoff bolgár főmegbízottal. A bolgár és román szakértők ezután közösen folytatták munkájukat. Kedden a pénzügyi szakértők együttes ülést fognak tartani.

Bolgár hivatalos körök megállapítják, hogy a Romániával folyó tárgyalások érezhető jó formában haladnak előre. A két küldöttség a legteljesebb megértés jegyében dolgozik és a területi kérdések ügye már elintéztetnek tekinthető.

Szófiából jelentik: Pomenoff a Craiovában tárgyaló bolgár bizottság vezetője, meghatalmazott miniszter vasárnap Szófiába érkezett, ahol jelentést tesz kormányának. Craiovából érkezett jelentés közli, hogy a román bizottság tagjai vasárnap a katonai és pénzügyi tanácsosokkal folytatott megbeszélést. Ez alatt az idő alatt a bolgár bizottság tagjai meglátogatták a város nevezetességeit. A Timpul című bucurestii lap tudósítója jelentette lapjának, hogy a bolgár bizottság tagjai Pomenoff meghatalmazott miniszter visszatérését várják, aki hazautazott, hogy jelentést tegyen a tárgyalások állásáról. A román bizottság a késő éjszakai órákig dolgozott.

Leon Gh. nemzetgazdasági miniszter nyilatkozata a román-német gazdasági együttműködésről

Bucurestiből jelentik: Leon Gh. dr. pénzügyminiszter Németországba utazása előtt nyilatkozta sajtó munkatársai előtt: A birodalmi kormány vendégeként utazom a világhírű lipcei mintavására és remélem, hogy bár a mai idők megkövetelnék, hogy a miniszteri tárcák hivatalos és felelős vezetői helyükön legyenek, ez a külföldi utazás komoly és tekintélyes előnyöket hoz az országnak, mert speciális kiküldetésem során még szorosabbra fűzzük a gazdasági együttműködést a két állam között.

Elmegyógyintézetbe utalták a „közveszélyes” hullarablót

Bucurestiből jelentik: A fővárosi bünyügyi hatóságok szokatlan ügyben fejezték be a vizsgálatot. Ennek eredményeként a vizsgálóbíróság egy ismert kereskedőt elmegyógyintézetbe utalt, miután

ellenállhatatlan vágy hajtotta, hogy a halottak gyűrűit és egyéb ékszereit ellopja.

Még hónapokkal ezelőtt feljelentések érkeztek az illetékes hatóságokhoz, amelyekkel közölték, hogy a temetők halottas csarnokaiban felravatalozott holttestek ékszerei, de különösen a kezülkön levő gyűrűk

titokzatos módon eltűnnek.

A temető személyzete által megindított vizsgálat

Van már édesanyja a kis Kovács Etuskának

Beszámoltunk a két éves kicsiny Kovács Etuska sorsáról, akit anyja elhagyott és akit három héttig jó emberek szeretettel gondoztak. Megírtuk azt is, hogy Kovács Etuskának eltávozott szülőanyja helyébe édesanyát kerestünk, aki magához fogadja és fölneveli. Cikünk nyomán levélben, telefonon és személyesen huszonhárom házaspár jelentkezett és mindegyik örömmel vállalkozott rá, hogy a kislányt örökbe fogadja. A sok jelentkező közül alapos mérlegelés után úgy döntöttünk, hogy a kislányt Holló Benedek János erzsébetvárosi háztulajdonosa és feleségére bizzuk, akik gyermektelenek, jó anyagi viszonyok között élnek és szeretetükbe fogadják az elhagyott csöppséget, akiknek nevüket is odaadják a szívükön kívül.

nem vezetett eredményre. Nemrégiben újabb feljelentések történtek és ekkor detektívet helyeztek el a halottas csarnokok környékén. Az egyik rendőrségi közegnek feltűnt, hogy a késő esti órákban egy jólöltözött férfi surran be abba a halottas csarnokba, ahol Rades Dániel elhunyt fővárosi gyógyszerész holtteste van felravatalozva. Nyomban utána sietett és éppen akkor lépett be a helyiségbe, amikor az ismeretlen látogató a halott kezét megfogta.

A detektív a megrémült férfit igazolásra szólította fel és ekkor kiderült, hogy az illető Ionescu Gheorghe fővárosi kereskedő, akinek Bucurestiben a Sfântii Voevozi-ucca 7. szám alatt üzlete és saját háza van. Később a rendőrségen elmondotta, hogy

kleptomániában szenved

és ellenállhatatlan erő hajtja, hogy a halottak ékszereit eltulajdonítsa. Így ment a Sfântii Vineri temetőbe, ahol Rades Dániel gyógyszerész ékszereit akarta megszerezni, amikor is tetten érték. A lakásán megtartott házkutatás alkalmával még egy aranygyűrűt találtak, amelyre „Eleonora” név volt vésvé. Vallomása szerint ezt a gyűrűt napokkal ezelőtt a Bellu-temető halottas házából lopta. A letartóztatott kereskedőt szakorvosok vizsgálták meg, akik megállapították, hogy cselekedeteit beszámíthatatlan állapotban követi el és

szabadlábon való hagyása közveszélyes.

Az orvosi vélemény alapján az igazságügyi hatóságok Ionescu Gheorghet életfogytig elme-egyetemintézetbe utalták.

SCALA MOZI

Csütörtökön, e hó 29-én
szézonnyitó díszelőadás

Hilde Hildebrand, Georg Alexander
Ingeborg v. Kusserow, Rudolf Platte
H. Leibelt, P. Westermeier, E. Waldow

Kedden és szerdán utóljára
A SZIVEK MUZSIKÁJA

Ami még Turnu-Severinben történt...

Beszámoló a magyar-román tárgyalások legizgalmasabb napjáról: szombatról. — A bizottságok elutazása — Pillanatképek Turnu-Severinből és a megbeszélésekről

Turnu-Severinbe küldött tudósítónk jelenti: A kis dunaparti kikötőváros, amely közel két hétig nemcsak a két közvetlenül érdekelt ország, hanem úgyszólván az egész világ érdeklődésének — ahogy mondani szokták — „homlokterében” állott, ismét elcsendesedett, falai közé visszatért az egyhangú és unalmas élet. Uccáin és szebbnél szebb parkjaiban már nem hallani annyi idegen szót, a külföldi újságírók és a tárgyaló bizottságok tagjai elutaztak, legfeljebb egy-egy idegen nemzetiségű matróz látható, ezek azonban mindennapi vendégei a városnak. A Zsófia délceg matrózai is elhagyták Turnu-Severint — sötét-kék ruhájukon fehér betűkből áll a hajó neve —

és a kikötőben a magyar motorshajó helyét már más, különböző nemzetiségű vontató-, uszály- és személyhajók foglalták el. Ott füstöl többek között a „Turán” és a „Tisza” is, — az első magyar vontató, a második ugyancsak magyar teherhajó — kéményük piros-fehér-zöldre festve, petróleummal és benzinnel megrakodva. Mellette természetesen nagyon sok román és néhány jugoszláv, német, egy bolgár és egy görög hajó.

A politizálás megszűnt Turnu-Severinben, a város letűnt a történelem színpadáról és folytatódik az élet, a küzdelem a megélhetésért — a kereskedelem.

Szombat: a nagy várakozás napja

A magyar-román konferencia legizgalmasabb és legeseménydúsabb napja szombat volt. A tanácskozások befejezése után az újságírók nem merték a Kulturpalota közeléből eltávolozni,

várták a hivatalos közleményt. Izgalmas, lassan múltó órák voltak és bár mindannyian tudtuk az eredményt, mégis egyre fokozódó kíváncsisággal és türelmelelenséggel lestük az emeltről levezető lépcsőt — nem hozzák-e még a kommunikét. A tárgyalásokról távozó bizottsági tagok arcáról próbáltunk valamit leolvasni, a gyakorlott diplomata arcok azonban nem sokat árultak el.

Pop Valer miniszteren, a román delegáció vezetőjén a Nemzet Pártjának mutatós kék uniformisa volt, titkárai fehér színű egyenruhában lépkedtek utána, bizottságának többi civil tagjai ugyancsak a part uniformisát viselték. Hóry András sötétszínű ruha, szürke sportfelöltő, világosszürke puhakalap és sötétkék csokornyakkendő volt, a magyar tisztnek pedig a zöldszínű tábori egyruha feszült, eszmajuk tükörfényes száráról visszaverődött a báygyadt nyárvégi nap-sugár.

AZ IZGALOM TETŐFOKÁN

Az eredmény hivatalos közlése este tíz órakor került sor, akkor adták ki a hivatalos kommunikét. Eredetileg úgy volt, hogy hat órakor, a Kulturpalotában adják át a sajtó embereinek a közleményt. A román bizottság tagjai a jegyzőkönyv szerkesztésével voltak elfoglalva, a magyar delegáció pedig a Zsófián várakozott, hogy aláírassák a tárgyalások menetéről felvett iratokat.

A közleményt váró hírlapírók és a Kulturpalotát körülvevő rendőrkordonon kívül az eredményt lesők százai fél nyolcokor a város felett keringő, majd egyre alacsonyabba ereszkedő repülőgépre lettek figyelmesek, amely végül is a Kulturpalotához közeledett és az épület felett

nygymennyiségű röpcedulát dobott le.

A rend felbomlott, megszűnt a fegyelem és a rendőrök sem tudták visszatartani az embereket, mindenki eszeveszetten rohant az aláhulló papírdarabcskák után. A parkok virággal beültetett részein gázoltak át, egymást lökdösve szaladtak — mindenki arra számítot, azt hitte, hogy a röpcedulák összefüggésben vannak a magyar-román megbeszélésekkel. Amikor azonban az első papírdarab az emberek kezébe került — jól fejteztem ki magam: egy papírdarab több ember kezében! akkor derült ki, hogy a röpcedulának semmi köze a konferenciához:

egyszerű mozképlát dobta le

az izgalmas pillanatokban alacsonyán szálló gépmadáról. Lassan-lassan lecsillapodtak az emberek és várták tovább a hivatalos közlést.

Nem sokkal ezután a román bizottság eltávozott a Kulturpalotából és amikor Dragalina tábornok az újságírók csoportjához ért, odalépett a hírlapírókhoz és külön-külön mindegyiktől elbúcsúzott.

POP VALER A ZSÓFIÁN.

Pop Valer két titkárja kíséretében gépkocsival a kikötőbe ment és ott egyenesen a Zsófiára sietett.

Több mint egy óráig tartó újabb tanácskozás következett ekkor, amelyre az állomáson várakozó magyar szalonkocsiban már elhelyezkedett és indulásra készen álló magyar

bizottsági tagok közül Náday István altábornagyot és Ujszászy István vezérkari ezredest is visszakérítették a hajóra.

Az újabb megbeszélések után Zilahi Sebess Jenő, a külügyminisztérium sajtóosztályának helyettes vezetője, aki néhány magyar katonatiszttel a parton várakozó gépkocsig kísérté a román delegáció elnökét,

először német, majd magyar nyelven felolvastatta az újságíróknak a dél óta várt hivatalos közleményt.

Különös érdekessége Turnu-Severinnek, hogy főuccáján és egyik abból elágazó mellékúccáján a cukrászdák, vendéglők, éttermek, bodegák, és sörözők egymás mellett sorakoznak és azok előtt az asztalok nemcsak a gyalogjáró egy részét foglalják el, hanem kétszórjával

az úttestre is kiterpeszkednek.

Az asztalok mellett hangosan beszélgető emberek ülnek, vitáikat csak a cukrászdák bejáratánál elhelyezett rádiók hangszórója bómóli túl, amely egész nap szól. Kora reggeltől késő estig, Hír, zene, — mindegy csak szójón a rádió. Sokan az uccán, a fent elsorolt szórakozóhelyek terraszai előtt sétálva hallgatják végig a híradást, az események egyik mondatát az egyik, másik mondatának elejét, a szomszédos, végét pedig a harmadik rádió készülék hangszórójából.

Az uccán néha magyar szót is lehet hallani. Nemcsak a Turnu-Severinben időző magyar hajók sétáló matrózai szájából, hanem az Erdélyből oda áthelyezett magyar köztisztviselők családtagjai beszélgetéseit. Megszólítottuk őket, érdeklődtünk soruk felől, ők pedig kedvesen meghívták az ott vendégszolgálgató magyar újságírókat: keressék fel otthonukban. A Turnu-Severinben lakó magyar katolikusoknak papjuk is van.

Sok a lencyel menekült is. Ezelőtt még többen voltak, de lassan-lassan már szállingóznak vissza, egyik Németországba — a lencyel protektorátus területére — a másik Oroszországba, feldarabolva hazájának a Szovjethez csatolt részébe. A „lencyel-magyar barátság” hamar kifejlődött — főleg a csinos lencyel leányok és a fiatal magyar hírlapírók között. Együtt voltak láthatók uccán, cukrászdában, vagy este valamelyik szórakozóhelyiség táncparkettjén. Közöttük van a volt lencyel külügyminisztérium sajtóosztályának egyik titkárnöve — ő tehát most „otthon” érezte magát az újságírók társaságában.

Az újságírók névjegyet cserélték egymás között, így most már módomban van precízen közölni annak a török kollégának is a nevét, aki a tárgyalások utolsó napjára, bronzvörösre festett hajú titkárnöve kíséretében érkezett Turnu-Severinbe: Chakir Rassin Tchétchéne, az „Ulus”, „Akham” és „Jédigun” lapok kiküldött munkatársa. (Azt hiszem igazam volt, amikor telefonjelentésem során, a távbeszélő díszszabás magasságára való hivatkozással nem betűztem le a nevét?) A titkárnöve egyébként nagyon csinos és amikor egyik kolléga — természetesen akkor, amikor nem voltak velünk, — tréfásan megkérdezte valakitől, hogy Chakir stb. háremet hozott magával? — azt a feleletet kapta: egyet, de meg ér egy háremet!

A telefonközlőmben állandóan, de különösen az ülések után nagy volt a forgalom. Az előrelátó telefonfőtársaság külön személyzetet rendelt ki erre a célra Turnu-Severinbe. Ionescu bucarestii felügyelő előzékenysége és udvariassága, valamint nem utolsó

Amíg a sajtó munkatársai közvetlenül a Zsófia mellett, fent a kikötő-parton egy halványan világító villanylámpa sárga fénye mellett jegyezték a közleményt, Hóry András a Duna hullámai által lassan ringatózó hajó fedélzetén sétált. Jellegzetes profilja mélyen rárajzolódott a csillagos égboltra, fehér haját ezüstösre világította a reá tüző holdfény.

Eppen távozni készültünk, hogy rohanjunk a telefonhoz, amikor gépkocsi állt meg mellettünk és abból Pop Valer szállt ki. A román delegáció vezetője ezuttal ismét több mint tíz percig tartózkodott a magyar hajón; újabb látogatásának céljáról nem adtak ki semiféle jelentést.

A BIZOTTSÁGOK ELUTAZASA.

A magyar tárgyalóbizottság tagjai, illetve Hóry András meghatalmazott miniszter, rendkivüli követ, Náday István altábornagy, Ujszászy István vezérkari ezredes, Rakoczay László vezérkari őrnagy, Ujváry Dezső követéségi titkár és Zilahi Sebess Jenő helyettes sajtófőnök szombaton este 11 órakor, a magyar szalonkocsiból álló különvonattal utaztak el Turnu-Severinből, míg a Zsófia hajó vasárnap reggel fél hatkor indult el a kikötőből. A hajón a tárgyaláson résztvevő magyar bizottság tagjai közül csupán Zsindely Endre külügyminiszteri osztálytanácsos utazott, a külügyminisztérium hatalmas Chrysler gépkocsiján pedig — amely saját tengelyén tette meg az utat Budapestig — Szentpétery György vezérkari százados utazott. A Zsófia a déli órákban Ó-Moldován szentet vett fel és a kora délutáni órákban elhagyta Románia területét, míg a különvonat vasárnap hajnalban, a gépkocsi pedig ugyanazon délután haladt keresztül Aradon.

A román bizottság tagjai: Pop Valer, Hiott és Brosu miniszterek, Dragalina Cornel tábornok, a katonai szakértők, statisztikusok és titkárok 12 óra husz perckor a menetrendszerinti gyorsvonattal utaztak el Turnu-Severinből és vasárnap reggel érkeztek meg Bucurestibe. A „Regele Carol II.” egyelőre Turnu-Severinbe marad.

Képek Turnu-Severinből

sorban hozzáértése sokszor megkönnyítette a hírlapírók munkáját.

A Turnu-Severinben tartózkodott újságírók — „kiküldött tudósítók” voltak. Egyek este többen a telefonközpontban várakoztunk, hogy kapjunk volna lapjainkhoz. Közben Dragalina tábornok is odaérkezett és sürgősen kapcsolást kért Bucurestivel. Minket udvariasan felkérték, lévén bizalmas beszélgetésről szó, menjünk ki a helyiségből. Egyik kolléga megjegyezte: most már valóban „kiküldött tudósítók” vagyunk.

Magyar újságírók, akik egy hétig Turnu-Severinben tartózkodtunk, halásan gondolunk vissza külföldi kollégáinkra, sokat gyakoroltunk magunkat a német és francia nyelvből, nyelvtanulás tekintetében többet ért az a hét nap, mint egy fél évi nyelvelcke. A viszony egyébként mindannyiunk között szívélyes, barátságos volt. Paleologu, a Románia vezérkari fője gyakran és hosszasan elbeszélgetett a pesti kollégákkal, vacsoránál a DNB munkatársa Mr. Gorrel, az United Press balkáai szerkesztője mellett ült, Lungulescu kolléga, az Universul kiküldött munkatársa pedig, aki mellesleg az antirevizionista liga egyik vezetőmbere, többször is emelte poharát a vele szemben ülő magyar újságíróknak, az MTI szerkesztőjének egészségére.

Amikor egy heti távollét után hazaérkeztem és először mentem végig az uccán, ismerőseim kérdésekkel ostromoltak, arulják el valami „kullisztitkot”, amit Turnu-Severinből küldött beszámolómban nem írhattam meg. Amikor azt feleltem, hogy semmivel sem tudok többet, mint amennyit riportjaimban megírtam — azt mondták, hogy titkolódzom és tovább nógattak: mondjak valamit. Erre sem voltam hajlandó kitalált dolgokat mesélni, elhallgatott közölni valóm valóban nem volt. A következő ismerős elől kezdte a nyaggatást és ő sem akarta elhinni, hogy nincsenek különleges értesüléseim.

Később tudomásomra jutott, hogy mindezek ellenére, ugyanúgy jártam, mint egy váradi kollégám, aki a tárgyalások szünetében egy-két napra hazautazott és ekkor a városban közzájon forgó szenzációsabbnál-szenzációsabb híreket mind úgy adtak tovább, mintha tőle hallották volna.

Egyik cikkében tiltakozott ez ellen és mivel most én is ugyanebbe a helyzetbe jutottam, átveszem, amit ő írt:

„Hírforrássá nőttem ki magam. Ugyálszik, senkilem elégszik meg azzal, amit újságírói igyekezettel közölni tudtam, mindenki helyét ad az egyéni fantázia csapongásának. S hogy „értésüléseit” valószínűsítse, mindent csak tőlem hall. Nem tagadom, hogy ott voltam, ahol esetleg bővebben is lehet tájékozódni, de ez semmiképpen sem igazolja, hogy valóban jól értesült is lennék. Ezúttal tisztelettel kérem jóakaróimat és ismerőseimet, méltóztassanak értesüléseimnél, mondjuk a New York Times munkatársára hivatkozni, ő is ott volt, Turnu-Severinben és könnyebben elviseli a hírforrás szerepét.”

Babuczay György

Halálos gépkocsi szerencsétlenség érte Pethő Sándort, az ismert magyar újságíró és történészt

Budapestről jelentik: A magyar szellemi életnek ismét nagy gyászja van. Pethő Sándor, a híres újságíró és közi, a kiváló történész szerencsétlenség következtében meghalt. Pethő Sándor, aki 1885-ben született, egyike volt az újkori irodalom egyik legértékesebb alakjainak. Széles látókörű, nagyműveltségű, világos gondolkodású és választékos stílusú író, akiben egyúttal a képesség, hogy hitet és meggyőződést szövegezőn írásaiba.

Dikrei valóságos remekei voltak a magyar írásművészetnek,

és különösen vezércikkei és történelmi eszmefuttatásai jelentettek. Súlyt és erőt. Eredetileg tanárként készült és sokáig tanított is, míg azután a háború befejeztével felcserélte a katedrát a szerkesztői és a huszas években megalakult Magyarországi újságírók lapjához lépett, amelynek rövidesen szerkesztője lett. Bátran, megalkuvás nélkül harcolt a magyar érdekekért és ellenfelei felismerését, hatalmas felkészültségét. Amikor két évvel ezelőtt a Magyarországi újságírók szövetségében szakszervezetet szerveztek, az ő részére kiváltott, hogy Új Magyarországi újságírók napilapját alakítsa, Pethő Sándor egy ideig elgondolkozott, majd Magyar Nemzet címen magáé alapított. Két hét előtt Pethő Sándor — az ő halunka már ismertett körülmények között — meghalt a Magyar Nemzetet és visszavonult a újságírástól. Több történelmi szakmunkát írt, amelyek közül legnevezetesebb az Asztalos Miklóssal közösen feldolgozott Magyarország története című mű, amelyet a sajtó egyöntetűen melegen méltatott.

A szerencsétlen ember halála tragikus körülmények között történt. Vasárnap leánya társaságában autón balaton kirándulásra ment. A Balaton tava környékén a bérgepkocsi szembetalálkozott gróf Nemes Mihály kocsijával. Eddig még nem állapított okból a két autó egymásnak ütközött és az összeütközés ereje olyan nagy volt, hogy mindkét kocsi utasai szinte kirepültek az országútra.

Pethő Sándor nyomban meghalt, leányát és a sofőrt halálukra szállították kórházba.

A másik autó utasai is megsebesültek. A vizsgálat eddig csupán annyit derített ki, hogy mindkét gépkocsi vezetője meg nem engedett sebességgel hajtott és valószínűleg ez okozta a szerencsétlenséget. Pethő Sándor halála nemcsak Magyarországon, hanem az egész magyar nyelvterületen nagy részvétet keltett.

Titkos szervezet működött közre Trockij gyilkosságánál

Mexikóból jelentik: Trockij merénylője a kiállításánál azt vallotta, hogy azért követte el a merénylést, mert egy titkos szervezet azzal fenyegette meg, ha nem teszi el láb alól Trockijt, akkor megölik az édesanyját. Egyébként a merénylőnek a menyasszonyát is letartóztatták.

Nagy gyáspompával temették el Toledó érsekét

Toledóból jelentik: Az elhunyt érseknek, Spanyolország primásának holttestét vasárnap helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett. Az érsek földi maradványait a többi érsek vittek valukon a székesegyházba, majd a Szent Szűz, Toledó város patronájának kápolnájában temették el. Mindenfelé, ahol a gyászmenet elhaladt az emberek ezrei sorakoztak fel, a katonaság pedig fessze vigyázásban tartogatta. A temetésen megjelentek a diplomáciai testületek tagjai is, akik közvetlenül a koporsó mögött vonultak fel.

Ujabb görög politikai gyilkosság

Tiranából jelentik: Egy ott megjelenő albán újság arról ad hírt, hogy már a második politikai gyilkosságot követik el a görögök. Ugyanis a napokban egy fára felakasztva találták Sefke Ozmán ismert politikust. A tettet minden való-

A hunyadmegyei repülő-szerencsétlenség részletei

Félórás bolyongás a ködfelhőben — Négyezer méter magasságból — a halálba

Az Arad és Hunyadmegye határán történt borzalmas repülőkatasztrófáról szombat reggeli lap-számunkban megjelent a pénteken éjszaka Bucures-tiből érkezett hivatalos jelentés szövege. Ma már módunkban áll a sok halottat és sebesültet követelt szerencsétlenségről az összegyűjtött részleteket is közölni:

Pénteken reggel 8 órakor Bucures-tiből menetrendszerinti pontossággal elindult a LARES társaság Bucures-ti—Arad—Budapest—Bécs között közlekedő 21 személyes Douglas típusú repülőgépe, hogy

újságírókat, hivatalos személyiségeket és magán-utasokat vigyen a lipsei mintavására.

Ebben az esztendőben Lipésében a szokottnál is nagyobb méretű mintavásárt rendeznek és erre számos román újságíró és minisztériumi tisztviselő is meghívottak. Az Aradon reggel Bucures-tiből elindult repülőgépen tartózkodott Virgil Kercuri, az Ordinea című fővárosi lap igazgatója, Petrovici Alexandru, az Argus című közgazdasági lap szerkesztője, Tutoveanu Alexandru az Evenimentul és Zaharescu Dimitrie, a Curentul munkatársa. Rajtuk kívül még néhány német hírlapíró, a propagandaiügyi minisztérium két tisztviselője, egy-két német kereskedő, Dodani pilóta, a rádió távirás és egy mechanikus tartózkodott a gépen. A hatalmas gépmadár az út egy részét zavartalanul tette meg, legalább is ezt bizonyította az a tény, hogy állandó összeköttetés

tartott fenn az aradi repülőtérről. A katasztrófa minden valószínűség szerint pénteken délelőtt, valamivel fél 10 óra után következett be, mert az aradi repülőtér szikratávíró állomása 9 óra 31 perckor kapta az utolsó jelzést a repülőgépről.

A szikratávíró összeköttetés elkor hirtelen megszakadt, amiből azt következtették, hogy a szerencsétlenség pontosan ekkor történt. Az időpontot illetőleg egyébként a később beérkezett jelentések körülbelül megegyeznek.

Az aradi repülőtér szikratávíró állomása miután hiába kísérte meg, hogy a repülőgéppel az érintkezést ismét felvegye,

távbeszélőn próbált meg összeköttetésbe lépni a környező csendőrkirendeltségekkel, miután csak nem bizonyosnak látszott,

hogy a repülőgépet valahol a közelben komolyabb baj érte. Több eredménytelen érdeklődés után végül is jelentkezett a kőrösbányai csendőrőrs és közölte, hogy Risculita községtől 13 kilométernyire,

közvetlenül Dobros falu határában a Gaina hegy Cícra nevű hegy lábánál egy repülőgép lezuhant.

A szerencsétlenségről ekkor még közelebbi részletek hiányoztak.

Bolyongás a ködfelhőben

Szemanük elbeszélése alapján a katasztrófa lefolyását a következőkben sikerült összeállítani:

A hatalmas utasszállító gép, amely 4000 méter magasságban repült, eddig még meg nem állapított körülmények között, valószínűleg eltévedt és így került a Gaina hegye fölé, ami a rendes útiránytól légvonalban mintegy 60 kilométeres távolságnak felel meg.

Itt a gépmadár félórán át ködfelhőben keringett.

Hogy kiszabaduljon a ködből, lejjebb ereszkedett, eközben azonban motorhiba következett be. A vezető tovább folytatta a leereszkedést, anélkül, hogy tudta volna, hogy a nyugati hegyek, illetve a gainai hegy fölött van és

így nekiütközött az egyik kiálló sziklának.

A rendkívül heves összeütközés következtében az itt álló hatalmas, évszázados fák gyökerestől dőtek ki és ketté törtek. Ugyanez a gép is darabokra zúzódtott és a roncsok 50 méteres körzetben szórták szét.

A borzalmas katasztrófa néhány szemtanúja nyomban értesítette a hatóságokat, majd a helyszínre siettek, hogy a szerencsétlenül jártaknak segítségére lehessenek. Csakhamar megérkeztek a kőrösbányai katonai és polgári hatóságok vezetői, ezenkívül orvosok. Ekkor kiderült, hogy a gépen tartózkodó husz személy közül tizenegy életét veszítette. A halottak között van a repülőgép személyzetének mindhárom tagja is. Az első jelentések a halottakról illetve sebesültekről nem voltak egészen pontosak. Most már kétségtelenül megállapítást nyert, hogy az utasok közül ki vesztette életét és ki sebesült meg. A halottak között szerepel: Weiss Ulog Ottmar német bankigazgató, Lindau Paul német kémikus, Feid Petre román iparos, Kercuri Virgil román hírlapíró, Ordinea című fővárosi lap igazgatója, Fabritius Helmut, bucures-ti román magántisztviselő, Gugenberger Walter román foto-cikk üzlet tulajdonosa, Dimitrie Zaharescu hírlapíró, a Curentul szerkesztője és a három pilóta. Ebben maradtak, de megsebesültek: Going Heinrich német kereskedő, Herbert Karl, német kereskedő, Stehr Karl német kereskedő, Olteanu Miron, a német-román kereskedelmi kamara referense, Petrovici Alexandru, román hírlapíró, az Argus című közgazdasági lap szerkesztője, Tutoveanu Alexandru hírlapíró, az Evenimentul szerkesztője, Corbu Adrian, a Nemzeti Türriztikai Hivatal igazgatója, Benning Mihail román magántisztviselő, Horia Opreacu, bucures-ti városi tisztviselő és Bruchel Helmut német referens. Többek sérülése aggodalomra ad okot.

A sebesülteket az időközben értesített dévai és

brádi mentők gépkocsikon Dobros községbe szállították, ahol nyomban orvosi kezelés alá vették őket. Ezek közül kettőnek — mint az éjjeli órákban értesültünk — az állapota életveszélyes.

A repülőkatasztrófáról az aradi repülőtér parancsnokán kívül a dévai ügyészséget és a megyei prefekturát hivatalos is értesítették. Még a délelőtti folyamán a helyszínre érkezett a dévai főügyész és az egyik vizsgálóbíró, majd Bengliu ezredes megyei prefektus, aki különben az első vizsgálatot levezette. Megnehezíti a vizsgálatot az a körülmény, hogy a szerencsétlenül járt repülőgép személyzetének mindhárom tagja, a pilóta, a rádiótávíró és a mechanikus életét vesztette.

A szerencsétlenség híre országzszerre mély benyomást keltett és nagy részvétet váltott ki.

CAPITOL mozi

Közkívánatra bemutatja:

Szerelmi kaland

APOLLO mozi

A NÉVTELEN ASSZONY

A főszerepekben:

SYBILLE SCHMITZ TASNÁDY MÁRIA ALBRECHT SCHÖNHALS

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünneppapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lel, negyedévre 230 lel, félévre 450 lel, egész évre 900 lel. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lel, negyedévre 200 lel, félévre 400 lel, egész évre 800 lel. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lel kézbesítési együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 23—15.

VELENCE

Ezer feszülő vágyvitorla mind mást röpi az élettorra, Mind más röpül és más örül és forr az élet más körül.

Szincosodák, tavasz, kéklő távol, mult évek ködül távlatából, elémtáru a csodaszép Venecia képe, csodakép.

Engem is várnak messzi tájak, tavaszi dallal én rák várnak, ujjongó dallal várnak rám... Feszülj hát, röpülj, vitorlám!

Most vigy, amíg pezsdít az ének, amíg új lányok s új zenének ifjan még örülni lehet s nem sírok ószl rimeket.

Most vigy, amíg enyém az élet, amíg nem horodik bús emléket... De százszor indulnék is el, mindig százszor maradni kell.

Hajómat mindig visszahívja bánat-hazám, Söhajók hídja, S én mindig újra kérdezem: látlak-e, álomhercegem?

Ezer csodáddal rámeretsz-e, örökké ifjú, vén Venecia? Ezer csodából jut nekem, Venecia, álomhercegem?

BOGÁTHY LAJOS

Vágy

Jó lenne szelíd galambnak lenni, Ki álmagat ül házunk ereszen. Nem hallgatni fájdalmas zenéket, Elpiheni a pillanat neszen.

Oly jó lenne semmit érni lenni, Messzi eldobott virágtalan váza, S nem figyelni, ha pirosol virágszál A váza szívét megbabonázza.

Jó lenne néha nagyon messze menni, Rémülten futni e balga világól S nem sírni át egy fájó éjszakai, Ha egy piros szív utánunk messzi kilángol.

Fényi István

— **TÁVIRATI BEHÍVÓ ALAPJÁN IS KAPNAK A KATONÁK VASUTI JEGYET.** A CFR kereskedelmi igazgatósága jóváhagyta, hogy állomások a behívott katonáknak újabb rendelkezésig katonai hatóságoktól eredő táviratok alapján is bocsássanak ki utazási jegyet (Buletin de insotire), ha ezek a táviratok magukon viselik a helyi katonai helyőrség láttamozását, vagy ahol nincs helyőrség, a csendőrség láttamozását. Igazolással a jegyre feljegyzik a távirat számát.

— **Újból megjelent a rexisták lapja.** Brüsszelből jelentik: A DNB közli, hogy a „Le Pays Reel” című rexista lap, amely a háború kezdete óta bezűntette megjelenését, most újból megjelent. Leon Degrelle felhívást intézett az ország népéhez, hogy felejtsek el a mult vizsálykodásait és minden erejüket fordítsák az ország gazdasági és társadalmi újjászervezésére.

— **Erkölesten merénylet.** A nagyváradi ügyészség tegnap délelőtt előzetes letartóztatásba helyezte egy húsz éves fugyivásárhelyi parasztleányt, aki 3 hónappal ezelőtt erkölesten merényletet követett el egy 15 éves kisleány ellen. A legény a rendőrségen kijelentette, hogy rosszakaratú rágalom az egész és azt ellenségei bosszúból terjesztették róla. A nyomozás során bebiztosított a vád és az erőszakos legényt vizsgálati fogságba helyezték.

— **A főpolgármester a fővárosban.** Baran Coriolan dr. főpolgármester tegnap délután Disela Pavel, Miklosi Cornel dr. villanytelepi és Ursu Nicolae, összesített városi vállalat igazgató társaságában Bucurestibe utazott. A belügyminisztériumban előterjesztést teznek a városi vállalatok tisztviselőinek inkadrálása ügyében.

— **Két halott egy budapesti panzióban.** Budapestről jelentik: A budai Gül Baba-panzióban hétfőn egy férfi és egy nő szállott meg. A férfi Kovács Antal postatisztviselőnek, a nő Nagy Ilonának jelentette be magát. Azóta nem mutatkoztak. A panzió tulajdonosa pénteken délelőtt beszélni akart lakóival és hosszasan kopogtatott lakásuk ajtaján. Tudták, hogy nem távoztak az épületből és ezért rendőrt hívtak s behatoltak a szobába. A padlón holtan találták meg mindkettőjüket. Megállapították, hogy már néhány napja föbölttek magukat. A náluk levő iratokból kiderült, hogy a férfi valódi neve Gyenes József Károly, a nőé Tóth Margit.

— **Axel Munthe értékes régészeti tárgyakat ajánlott fel Olaszországnak.** Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli, hogy a neves svéd író, Axel Munthe a „San Michel” c. világhírű könyv szerzője, az olasz államnak néhány régészeti szempontból értékes tárgyat ajánlott fel, amelyek Capri szigetéről származnak. Axel Munthe tudvalevőleg évek óta Capri szigetén él.

— **Patkós Györgyöt, a budapesti Belvárosi Színház igazgatóját, a magyar színészakadémia díjazta tagjai közül.** Budapestről jelentik: A magyarországi zsidótörvény következtében a budapesti Belvárosi Színház már a tavalyi szezonban teljesen keresztény vezetés alá került. A színészakadémia ajánlatára a színház igazgatójává Patkós Györgyöt nevezték ki. A keresztény tökével és jelentős állami támogatással működő színház kitűnően ment. Ennek ellenére Patkós a színházat más érdekeltségnek játszotta át, mozi céljaira. Az eset nyomán Patkós ellen fegyelmi feljelentést tettek a Színész Kamarához, amelynek választmánya Patkós Györgyöt szerdán törölte tagjai sorából. Patkós esetét érdekesség gyanánt két hónap óta tárgyalja a pesti művészvilág, amely a történet csattanóját a legnagyobb izgalommal, szenzációként vette tudomásul.

— **Házasság.** Pap Ibolya, az Új Kelet temesvári munkatársa és Hauben Frigyes, a temesvári zsidó liceum tanára házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

— **ANGLIÁBAN ADÓT VETETEK KI A RUZSRA.** A Berliner Börsenzeitung jelenti Stockholmból: Az angol költségvetés és adózás a háború óta napról-napra érkezőbb határozatokat hoz. Vannak lapok, így a Daily Telegraph is, melyek állandóan bírálat tárgyává teszik ezeket a szabályozásokat. Az alsóházban élénk vita fejlődött ki a körülül a javaslat körül, hogy adózzák meg az ajkárúzt is. A londoni hölgyek kevesebbet ruszozzák ajkárúzt — a haza érdekében.

— **A kisleány gyomrába fúródott a szék lába.** Bårladból jelentik: Emilia Burgoci 8 éves Priponek közsgében lakó kisleány szülei házában játszadozott. Játék közben megcsúszott és olyan szerencsétlenül esett az egyik felborított székre, hogy annak egyik lába a gyomrába fúródott. Kórházba szállították, de minden orvosi beavatkozás ellenére belehalt sérülésébe.

— **ERDEI VADGYÜMÖLCSEGBL TELI KONZERV.** Norvégiában a kormány nagyszabású propagandát kezdett az asszonyok és gyerekek körében. A propaganda célja: gyűjtsenek az asszonyok és gyermekek az erdőben vad gyümölcsöt, amelyből nagyszerű téli konzerveket lehet készíteni. — Norvégiát ugyanis éhínség fenyegeti.

— **Kétezer kilométeres utat tett meg egy vadruca.** Szatmárról jelentik: Tavaly novemberben egy halásztársaság a Szamos partján több vadrucaát pillantott meg. Amikor közelükbe igyekeztek, a vadruca egy kivételével elreptek. Az otmaradt vadruca nem élt és a lábán egy alumíniumgyűrűt találtak: „Mus. Zo Helsinki, Finland. H. 4957” felirattal. Vajnay Árpád, a szatmári városháza tisztviselője, a társaság egyik tagja, levelet írt Helsinkibe, ahonnan a finn orosz háború miatti zavaros postaforgalom következtében csak most kapott választ és ebből megállapított nyert, hogy a vadruca Finnországban abban a részében volt, amelyet most Szovjet-országhoz csatoltak. A vadruca tehát közel 2000 kilométeres utat tett meg Szatmárig.

— **Négy lábú potyautas.** A newyorki földalatti vasut brooklyni vonalára kóbor kecske tévedt a Church Avenue irányából. Az állat merész szökkenéssel átgátolta az elválasztó korlátokat, ahol a menetdíjat fizetni kell és a reggeli utasforgalomban észrevétel nélkül egyik kocsiában „helyet foglalt”. Csak a vonat indulása után vette észre a vezető a potyautast és meg akarta fogni, de a kecske lendülettel ellentámadásba ment át és öklödve tört magának utat a tömegben, sokan rémült sikolyokkal igyekeztek menekülni a megvadult „potyautas” elől. A félenkebbek még fel is kapaszkodtak a podgyvas tartókba. A közbeeső állomásokon nem sikerült elfogni a kecskét, míg végül az egyik kisebb állomáson mellékvágányra tolták a kocsit és a négy lábú utast bevitték az állomásfőnök szobájába és onnan értesítették az állatvédő Ligát a történetéről, ahonnan azután egy küldöttség ment ki a helyszínre, hogy gondjaiba vegye az „eltévedett” kecskét. Csendélet Newyorkban.

— **A németországi városok szövetségének képviselője városunkban.** Mayer H. müncheni városi tanácsos, a német birodalmi városok szövetségének képviselője romániai tanulmányútja során vasárnap Temesvárra érkezett és a város vendégként a Savoy-szállodában szállott meg. Tegnap délelőtt a városházán meglátogatta Baran Coriolan dr. főpolgármestert, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Délelőtt Warth Péter dr. alpolgármester és Loichita Eutim dr. gazdasági tanácsnok vezetése mellett megtekintette a vadászdei fácaátelepet, délután pedig a városi kertészetet és a villanytelepet. Mayer H. ma este elutazik.

— **A PÁLYAVÁLASZTÁS PROBLÉMAJÁVA** VAL foglalkoztatta 2800 tagját egy newyorki ifjúsági egyesület. Azt a kérdést adták fel a 7—18 éves fiúknak, hogy az élő hírneves emberek közül melyikkel szeretnének cserélni. A legtöbb szavazatot egy ismert amerikai ír kapta, második helyre a washingtoni állami detektívnök került, a 3-ra egy hírneves filmszínész, míg Roosevelt elnöknek meg kellett elégednie a hetedik hellyel.

— **Tanárok áthelyezése.** A nemzetnevelési minisztérium a következő áthelyezéseket eszközölte a temesmegyei tanári karban: Hanke Gusztáv francia tanárt a temesvári Babes-gimnáziumtól a német liceumhoz, Popescu Ilie hittan- és zenetanárt Galatiról Csákvárra, Sarbu Dragomir Elena hittanárnő-t Márváról Temesvárra, Mara Hortensia és Selagian Maria román tanárnőket Lugosról Temesvárra, Popovici Maria francia tanárnőt Lippáról Temesvárra, Ursu Magdalena zenetanárnőt Lugosról Temesvárra és Sandulescu Mariát Lugosról Temesvárra.

— **A TEMESVÁRI RÓMAI KATOLIKUS MAGYAR FIUGIMNÁZIUMBAN A BEIRÁSOK** hét. köznapokon délelőtt 9—1-g vannak. A javító vizsgák szeptember másodikán, az I. oszt. felvételi vizsgák pedig szeptember ötödikén reggel nyolcekor kezdődnek.

— **Kalazanti szent József ünnepe a piaristáknál.** Az egyházi ma, augusztus huszonegyedikén ünnepli a piarista rend alapítójának, Kalazanti szent Józsefnek emlékét. Ebből az alkalomból délelőtt kilenc és tízenegy óraker szentmisét mondanak a helybeli piarista templomban.

Vigyázz, hogy mit és hol beszélsz.

— **Csökken az ipari betegségek száma Németországban.** Néhány évvel ezelőtt még igen sok áldozatot követelték az ipari megbetegedések. Ma számuk erősen csökkent Németországban. Ez elsősorban az erőlyes szociális intézkedéseknek köszönhető, amelyek nemcsak magukat a betegségeket, hanem lehetőség szerint az előfeltételeket is, megszüntetik. Az ősszeg, melyet erre a célra a Német birodalom évenként kiutal, 1934-től 1938-ig a huszszorosára emelkedett. Különösen szembetűnő az ipari megbetegedések számbeli csökkenése a valamikor oly gyakori ólommérgezések esetében. Az ólommérgezők száma a német balesetbiztosítás kimutatása szerint 1930-tól 1939-ig az eddigi eseteknek alig négy ötödére esett vissza. Kivált a bányászoknál gyakran konstálható tüdőbetegségek száma is állandóan csökken Németországban, az 1937/38-as évben például 8 százalékkal esett vissza. Ha az ipari betegségek esetében legújabbban nem konstálható mindig az utóbbi években tapasztalt örvendetes viszszaesés, ez részint azzal függ össze, hogy Németországban jelenleg a háborús szükségleteknek megfelelően rengeteg munkás dolgozik bizonyos szakmákban, részint azzal magyarázható, hogy az egyre gondosabb orvosi vigyázat a betegséget ma már olyan korai stádiumában ismeri fel, amelybenben régebben nem is vették figyelembe.

— **Bicsúsi-ünnepségek a Józsefvárosban** szeptember 1-én, vasárnap fognak megtartani. Azok a kereskedők, akik eladási helyre igényt tartanak, előfegyves véget feltekezzenek az egyházközség irodájában IV. ker. Piarta Dragalina 1 szám alatt augusztus 27-én kedden és augusztus 28-én csütörtökön este fél 8 óraker.

— **VILÁGÍTÓTORONY ELADÓ** odaát Amerikában. Már a háború előtt építették az Atlanti óceán partján és sok szolgálatot tett a hajózásnak. A múlt évtizedek során a torony közelében telep létesült és lassan-lassan egész városra fejlődött, amelynek a neve Atlantic City. Az 50 méter magas világító torony azután szolgálaton kívül lett helyezve, mert a körülötte emelkedő felhőkarcolóktól ki sem lehetett látni már az óceánra. A kincstár most „elárverez” a világító tornyot. Értékesíteni igyekeznek a jól szolgált tornyot úgy ahogy tudja.

— **Beiratkozások a temesvári zsidó középiskolákba a II.—VIII. osztályba** augusztus huszonegyediké és harmincadika közt lesznek naponta délelőtt tíztől tizenkét óráig. A javító vizsgák szeptember másodikán reggel nyolcekor kezdődnek. A felvételi vizsga az első osztályba szeptember harmadikán reggel nyolcekor lesz. A beiratkozások az első osztályba és a pótvizsgások részére szeptember ötödikén kezdődnek.

— **A vadivizek levezetése.** Az illetékes hatóságok régóta foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogyan lehet a vadivizeket a szántóföldekről levezetni és a mezőknek a jövőben való elárasztását megakadályozni. Baran Coriolan dr. főpolgármester, mint a Temes-Bega szabályozási társulat elnöke és Vidriugh Stan volt főpolgármester és a városi levezetési vállalat egykori igazgatója erre vonatkozólag tanulmányt dolgoztak ki, amelyet tegnap bemutattak Marta Alexandru dr. királyi helytartónak.

— Francia kormányrendelet, mely a szesz italok kimerését szabályozza. Vichyből jelentik: Vasárnap alkalmazzák első ízben azt a rendeletet, amely a francia meg nem szállt területen a szesz italok fogyasztását korlátozza. Ennek értelmében csakis olyan italokat szabad kiszolgálni, amelyek legfeljebb 16 százalékos alkoholt tartalmaznak. A 16 éven aluliak számára szesz ital egyáltalában nem mérhető ki.

— 4 lei 75 bani a só ára Bucuresztiben. Bucuresztiből jelentik: A főváros polgármestere hivatala rendeletben közölte a kereskedő társadalommal, hogy a só árát augusztus 17-től szeptember 30-ig terjedő időre 4 lei 75 baniban szabta meg és az a kereskedő, aki ezenfelül árusít, súlyos büntetésben részesül.

— Románia képviselői a bécsi mintavásáron. Bucuresztiből jelentik: A szeptember elsején megnyílt bécsi mintavásárra Nicolae Penciu szenátor vezetésével több román parlamentter indul, mint a birodalmi kormány vendége.

— Tűz ütött ki Lulea kikötőjében. Stockholmából jelentik: Vasárnap este Lulea kikötővárosában váratlanul nagy tűzvész keletkezett, amely az ásványszállítmány tartályait támadta meg. Szélvész keletkezett és féltő volt, hogy a lángok átcsapnak a kikötő egyéb berendezéseire is, azonban a kivonult tűzoltóság gyors közbelépése hamarosan eloltotta a tüzet. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet rövidzárlat idézte elő.

— Orvosi hír. Dr. Simonsitz Géza nőgyógyász, szülész visszaérkezett és újból rendel délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig L. Str. Alba-Iulia 5. I. em. Telefon: 11—44.

— Új parancsnok a lugosi rendőrség élén. A temes-torontálmegegyi rendőrség élére kinevezett Carteanu Gheorghe ezredes helyébe a lugosi rendőrség parancsnokává Istrate Gheorghe csendőrnagyot nevezték ki, aki már el is foglalta állását. Istrate őrnagy eddig Craiován teljesített szolgálatot. Az új lugosi rendőrpáncsnok kijelentette, hogy a közönség mindenkor bizalommal fordulhat hozzá, mert a jogos kívánságokat meghallgatja és teljesíti.

— Kitél loptak játékkártyákat? A temesvári rendőrség elfogott egy férfit, aki tizenkét játszma kártyát kínált a járőreknél eladásra. Mivel az a gyanu merült fel, hogy a kártyákat klubból vagy kávéházból lopták el, felszólítja a rendőrség azokat, akikről az utóbbi időben játékkártyákat loptak, hogy jelentkezzenek a rendőrség büntető osztályánál.

— Aki vigyáz a szájára és a nyelvére, sok kellemetlenségtől kíméli meg magát. Hogyan akarod, hogy mások elrejtsek titkodat, amikor te sem tudod elrejtetni azt.

— Vizsgálati fogságra helyezték a bázosi gyilkost. Beszámoltunk arról a gyilkosságról, amely Bázos község határában történt. A gyilkosságának Novicescu munkás eset áldozatul, akit fejszével agyonverték. A nyomozás során a gyanu Buschbacher Antal munkásra terelődött, aki beismerte, hogy agyonverte a munkást, azonban tagadja azt, mintha a büntényt rablási szándékkal követte volna el. Azzal védekezik, hogy közte és Novicescu Viorel között szóváltás támadt és Novicescu rátámadva megütötte. Ezzel szemben a vizsgálat adatai azt bizonyítják, hogy Buschbacher szándékosan csalta ki az erdő szélére Novicescut, akinél a koreszmában pénzt látott. Ott azután leütötte és elrabolta a megtagarított 531 lejét. Ezt a pénzt meg is találták nála. A vizsgálati bizonyítékok alapján letartóztatta Buschbacher Antalt, akinek harminc napos vizsgálati fogságát a törvényszék is jóváhagyta.

— Beiratkozások a Temesvár-Józsefvárosi római katolikus elemi fiúiskolában szeptember elsejétől tizedikéig lesznek naponta délelőtt nyolctól tizenkét óráig és délután negyvtől hatig. Az első osztályba beiratkozók hozzanak magukkal keresztlevelét, anyakönyvi kivonatot és oltási bizonyítványt.

— Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: özvegy Soós Ferencné Juhász éva hetvenhét éves, Niculescuné Dragan Elena tizenkilenc éves, Poenariuné Nicolici Justina kilencvennégy éves, Mitru Ileana háztartási alkalmazott negyven éves, Schneider Nándorné Németh Vilma harminckét éves, özvegy Balázs Ferencné Dottermann Mária nyolcvanegy éves és Sági Gizella egy éves.

— Változás a lugosi mezőgazdasági kamara vezetésében. Chimaocovici Erich agrármérnököt, a lugosi mezőgazdasági kamara elnökét, Craiovára helyezték. Helyére Grecu Simion agrármérnök került, aki eddig a temesvári mezőgazdasági felügyelőség-nél teljesített szolgálatot.

— Szegény magyar tanítójelölt segítése. A Magyar Nőegylet támogatása lehetővé teszi egy jó iskolai előmentellel rendelkező magyar leánynak, hogy a nagyszabedű tanítóképzőt látogassa. Felszereléséhez szükség volna még téli kabátra, iskolai egyenruhára és egy pár harminchetes számú cipőre. Amennyiben bárki ilyen és számára nélkülözhető dolgokkal rendelkezik, azokat a Magyar Nőegylet köszönettel fogadja, esetleg mérsékelt áron meg is vásárolja.

— Adományok a szülőotthon javára. A létesülő magyar szülőotthon javára a Magyar Népközösségnél a következő adományok folytak be: B. S. 500, dr. R. F. 500, L. I. 500 és L. E. 500 lei. Özvegy dr. R. F.-né az intézmény részére egy műszertartót ajánlott fel. További adományok úgy a Magyar Népközösségnek a Magyar Házban levő irodájában, mint pedig a Déli Hírlap kiadóhivatalában adhatók le.

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Teban Ioan ügyvéd Ioan Constantin nevű fia, Leiter József munkás Anna Mária nevű lánya, Kimmel Antal szövö-mester Ernestina Erika nevű lánya, Klein Jenő pék Edgar nevű fia, Schlagetter Miklós kertész Anna nevű lánya, Bild Miklós szövö-mester József nevű fia és Schmidt Miklós gépkocsivezető Miklós Ignác nevű fia.

— Beiratások a gyárvárosi zsidó elemi iskolaiban és óvodában (Strada Caragiale 1.) szeptember elseje és tizedike között lesznek naponta délelőtt kilenctől tizenkét óráig. A hét évet be nem töltött gyermekek számára a korengedélyt az iskola igazgatósága szerzi meg.

— A két százalékos nemzetvédelmi illeték ellenőrzése. A pénzügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy egyes közegek, akiket a két százalékos nemzetvédelmi adó leróvásának az ellenőrzésével bíztak meg, a cégek vezetőit a pénzügyigazgatóságra rendelik az üzleti könyvekkel, hogy ilyenmódon ellenőrizzék a két százalékos nemzetvédelmi adó lefizetését. A pénzügyminisztérium most közli, hogy a két százalékos nemzetvédelmi adó leróvását az illetékes hatóságok csak a kereskedelmi és iparvállalatoknál a helyszínen vizsgálhatják felül.

— A kártyajáték sebesültje. Dumitru Ioan Lugoson a kártyajátéknál szerzett nyereség elosztásánál összeverekedett társaival, akik egy söröslüveggel fejbeverték. Súlyos sérüléssel a kórházba szállították.

— Orvosi hír. Dr. Klein Endre urológus, kozmetikus és venerológus újból rendel. Telefon 22—83.

— Elmúlt a vízveszély az aninai bányában. Megirtuk, hogy az aninai Rónaakna egyik szintjében váratlanul föllalati forrás tört elő, amely percekint hater liter vizet zúdított a bányába. Hetekig tartó munkával sikerült a forrás elől vastag betongátat létesíteni és ezzel a vizet elzárni. A bányában felgyülemlt vizet most kiszivattyúzzák és az üzemet ismét rendes keretek között felveszik.

LEGUJABB SPORT

A szövetség kisorsolta a nemzeti bajnokság őszi fordulójának mérkőzéseit

Vasárnap kezdődnek és december 8-án fejeződnek be a bajnoki küzdelmek

A Szövetségi tanács váratlanul összeült és kisorsolta a NB őszi fordulójának mérkőzéseit. A teljes sorsolást az alábbiakban ismertettük:

SZEPTEMBER 1.

Craiova: F. C. Craiova—Rapid.
Kolozsvár: Universitatea—F. C. Braila.
Resica: UDR—Unirea-Tricolor.
Ploesti: F. C. Ploesti—Muresul.
Bucuresti: Venus—Ripensia.
Galati: Gloria CFR—Victoria.
Bucuresti: Sp. Studentesc—Mica.

SZEPTEMBER 8.

Bucuresti: Rapid—Mica.
Kolozsvár: Victoria—Sp. Studentesc.
Temesvár: Ripensia—Gloria CFR.
Ploesti: FC. Ploesti—Venus.
Bucuresti: Unirea-Tricolor—Muresul.
Braila: FC. Braila—UDR.
Craiova: FC. Craiova—Universitatea.

SZEPTEMBER 15.

Kolozsvár: Universitatea—Rapid.
Resica: UDR—FC. Craiova.
Marosvásárhely: Muresul—FC. Braila.
Bucuresti: Venus—U. Tricolor.
Galati: Gloria CFR—FC. Ploesti.
Bucuresti: Sp. Studentesc—Ripensia.
Brád: Mica—Victoria.

SZEPTEMBER 29.

Bucuresti: Rapid—Victoria.
Bucuresti: Unirea Tr.—Mica.
Braila: FC. Braila—Sp. Studentesc.
Craiova: FC. Craiova—Gloria CFR.
Kolozsvár: Universitatea—Venus.
Temesvár: Ripensia—Muresul.
Ploesti: FC. Ploesti—UDR.

OKTÓBER 6.

Resica: UDR—Rapid.
Marosvásárhely: Muresul—Universitatea.
Bucuresti: Venus—FC. Craiova.
Galati: Gloria CFR.—FC. Braila.
Bucuresti: Sp. Studentesc—Unirea Tr.
Ploesti: FC. Ploesti—Mica.
Kolozsvár: Victoria—Ripensia.

OKTÓBER 13.

Bucuresti: Unirea Tr.—Rapid.
Braila: FC. Braila—Victoria.

Temesvár: Ripensia—Mica.
Bucuresti: Sp. Studentesc—FC. Ploesti.
Kolozsvár: Universitatea—Gloria CFR.
Resica: UDR—Venus.
Craiova: FC. Craiova—Muresul.

OKTÓBER 20.

Marosvásárhely: Muresul—Rapid.
Bucuresti: Unirea Tr.—Universitatea.
Bucuresti: Sp. Studentesc—UDR.
Brád: Mica—Gloria CFR.
Kolozsvár: Victoria—Venus.
Ploesti: FC. Ploesti—Ripensia.
Braila: FC. Braila—FC. Craiova.

NOVEMBER 3.

Bucuresti: Rapid—FC. Ploesti.
Braila: FC. Braila—Ripensia.
Bucuresti: Unirea Tr.—Victoria.
Craiova: FC. Craiova—Mica.
Kolozsvár: Universitatea—Sp. Studentesc.
Resica: UDR—Gloria CFR.
Marosvásárhely: Muresul—Venus.

NOVEMBER 10.

Bucuresti: Sp. Studentesc—FC. Craiova.
Resica: UDR.—Universitatea.
Bucuresti: Venus—Rapid.
Galati: Gloria CFR.—Muresul.
Kolozsvár: Victoria—FC. Ploesti.
Temesvár: Ripensia—Unirea Tr.
Brád: Mica—FC. Braila.

NOVEMBER 17.

Bucuresti: Unirea Tr.—FC. Craiova.
Bucuresti: Venus—Sp. Studentesc.
Kolozsvár: Universitatea—Ripensia.
Brád: Mica—UDR.
Marosvásárhely: Muresul—Victoria
Galati: Gloria CFR.—Rapid.
Ploesti: FC. Ploesti—FC. Braila.

NOVEMBER 24.

Temesvár: Ripensia—FC. Craiova.
Kolozsvár: Victoria—Universitatea
Resica: UDR.—Muresul.
Brád: Mica—Venus.
Galati: Gloria CFR.—Sp. Studentesc.
Bucuresti: Unirea Tr.—FC. Ploesti.
Bucuresti: Rapid—FC. Braila.

DECEMBER 1.

Craiova: FC. Craiova—FC. Ploesti.
Brád: Mica—Universitatea.
Kolozsvár: Victoria—UDR.
Marosvásárhely: Muresul—Sp. Studentesc.
Bucuresti: Venus—Gloria CFR.
Bucuresti: Rapid—Ripensia.
Braila: FC. Braila—Unirea Tr.

DECEMBER 3.

Craiova: FC. Craiova—Victoria.
Kolozsvár: Universitatea—FC. Ploesti.
Temesvár: Ripensia—UDR.
Brád: Mica—Muresul.
Bucuresti: Venus—FC. Braila.
Bucuresti: Rapid—Sp. Studentesc.
Galati: Gloria CFR.—Unirea Tr.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros központjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Harmincezer német repülőgép elsötétíti az eget Anglia fölött

Kiderült a titok, amely állandóan izgatta az egész világ érdeklődését, de eddig hiába, mert nem kaptunk róla még megközelítő adatokat sem. Hány repülőgépe van Németországnak? az volt a kérdés. Indokolt volt a kíváncsiság, mert mind nyilvánvalóbbá válik, hogy az angol-német háborút valószínűleg a légi fegyverek ereje dönti el. Ezt a kérdést mindaddig mélyseges homály takarta, így szabadon tobzódott a képzelet, mely pusztá találgatásokra volt utalva. Most megoldódott a rejtély. Németország légi fegyverkezését illetően, Halálosan biztosak az adatok, mert ez alkalommal olyasvalaki nyilatkozott, aki ebben az ügyben a legilletékesebb.

Göring birodalmi marsall és a német légi haderő legfőbb vezetője egy amerikai hírügynök ság európai képviselőjének igen őszintén nyilatkozott a német légi flotta mostani haderejéről. A birodalmi marsall közölte, hogy Németországnak jelen pillanatban harmincezer repülőgép áll rendelkezésére. Megdöbbentően nagy szám ez. Ilyen erősnek csak a legvéresebb reménykedők ítélték a német légi flottát, mert arányaiban messzi felülmúl minden szakelképzelést. Göring megmagyarázta, hogy a legújabb német légi politika tulajdonképpen ama angol tengerészeti elven épült, amely kimondta, hogy az angol tengeri flottának mindig oly erősnek kell lennie, mint bármely más két nagyhatalom együttes tengeri

erejének. Ez a szempont vezette a német légi hadsereg megszervezőit.

Az elmúlt világháború megindulásakor az angoloknak alig volt háromezer gépük. Midőn megindult a szabályszerű felkészülés, csakhamar óriási lendületet vett a repülőgépgyártás. A mostani háború megüzenésekor Anglia négy-ötezer repülőgéppel rendelkezett. Hogy milyen fejlődésen ment keresztül a jelenlegi háború első évében a brit légiflotta, arra vonatkozóan nincsenek még megközelítően sem megbízható adatok. De az az egy bizonyos, hogy ennek fejlesztésére távolról sem fordítottak annyi gondot és anyagi áldozatot, mint a tengeri flotta hagyományos erejének megőrzésére. Igaz, hogy Anglia Franciaország légierőjével is számolt, amely azonban kiesett a további harcokból.

Végeredményben tehát biztonsággal megállapíthatjuk, hogy a német légierő fölénye óriási. Harmincezer repülőgép olyan fölény, amelyet Amerika hathatós segítségével sem lehet behozni. Ha ehhez még hozzáadjuk Olaszország legalsóbb tízezer gépből álló légi haderejét, úgy nyilvánvaló, hogy legfeljebb évek múltán egyenlíthető ki a különbség. Csak hogy közben ez a negyvenezer repülőgép is dolgozik és minden valószínűség szerint épp úgy urává válik a légnek, mint ahogy hasonló arányokban felkészült szárazföldi hadsereg elérte kitűzött hadi célját.

Hárommillió ember sorsa függ a mezőgazdasági reformtól

Bucurestiből jelenti az Argus: Ionescu-Sisesti professzor, volt földmívelésügyi miniszter rámutat arra, hogy mezőgazdaságunk nélkülözi a képzett gazdasági munkásokat. Ugyanakkor rámutat arra is, hogy a föld elaprózása folytán 600 ezer földmives 300 ezer hektár földet bír, ami annyit jelent, hogy két hektár jut egyre. Ne feledjük, hogy rendszerint családfoó az ilyen földmives, így

a 300 ezer hektár legkevesebb 3 millió embert kellene eltartson étellel. Erről azonban szó sem lehet, tehát más földjét kell munkálja napszámért, hogy megélhessen és

éhező családjának élelmet vegyen. A kereset azonban kicsiny és alig enyhít a nyomorúságon. Szükség lenne tehát arra, hogy tömörítsék őket. Vannak vidékek, ahol nyáron nincs elegendő mezőgazdasági munkás, ide kell csoportosan elszegődjenek. A földmivelő nagyobb szakképzettséget nyerne ezzel.

Amíg azonban otthon ül falujában és abban a hitben ringatja magát, hogy birtokos, tovább fog éhezni családjával. Az ilyen tévhitet csak radikális intézkedéssel lehet kiküszöbölni.

Igazi nacionalizmus nem lehet tudományosság nélkül

Egy zavaros rendszertelen nacionalizmus rendkívül veszélyes lehet az országra — Napoleon Cretu alminiszter beszéde

Bucurestiből jelentik: Az Universul közli: A bucurestii Kereskedelmi Akadémián nyári tanfolyam nyílt a kereskedelmi liceumi tanárok számára. Ilyen alkalmakkor rendszerint beszédeket és előadásokat tartanak. Az elhangzott beszédek között figyelemre méltó Napoleon Cretu alminiszter beszéde, mert a kérdéseket tisztán nacionalista és totalitárius rendszer szempontjából vizsgálta.

„Igazi nacionalizmus — mondotta Cretu alminiszter — nem lehet tudományosság nélkül,

éppen úgy, mint az igazi nacionalista nem nélkülözheti a felkészültséget, módszert és a már kifejtett munkát.

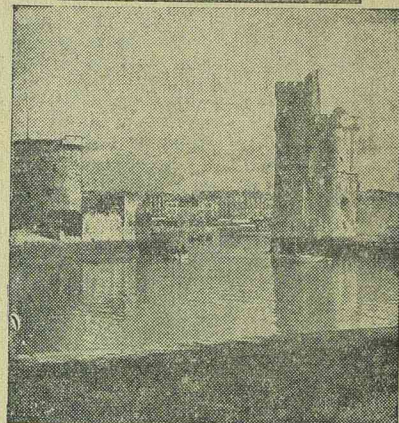
Egy zavaros, rendszertelen nacionalizmus nemcsak nem használ, de rendkívül veszélyes is lehet az országra.“

Ezt a megállapítást azzal lehetne kiegészíteni,

Megalakult a legfelsőbb lett szovjet tanács

Moszkvából jelentik: A lett parlament elhatározó fontosságú ülést tartott. Ezen az ülésen kimondták, hogy megváltoztatják szervezetüket és átalakulnak „a legfelsőbb szovjet tanácsa”. A lett szovjet elnöke Bergis, volt lett képviselő. Tichenstein eddigi lett miniszterelnököt és ideiglenes államelnököt szovjetelnökségi tanácsaggá, míg Lawis volt lett külügyminisztert, az új szovjet külügyi népbiztossága vezetőjévé választották.

LÁTOGASSA MEG
Budapestet
a Duna királynőjét
a gyönyörű fekvésű fürdővárost
a felvilágosítással szolgáló:
Budapest Székesfőváros
Idegenforgalmi Hivatala
Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.
Telefon: 181-213, vagy 181-349

Egy kikötő Franciaországban.

A német katonáknak ez a festői pihenőhelye nem Afrikában van, hanem az egyik francia város közelében

Hollandiában ismét megkezdődött a békés mező munka

Az életmentő napfény áldásai a tudomány megvilágításában

A fiatal orvosnemzedék számára bizonyára semmi különös nincs abban, hogy a mesterséges és természetes fényt manapság egy sereg súlyos beteg gyógyítására használják, mert ez a nemzedék már ebben a gondolatban nőtt fel — írja Kruij, az amerikaiak ragyogó tollú orvosírója. — „De az lélektani rejtély marad, mint minden tette az igazságosság, hogyan cikázott át Finsen agyán elsőként a gondolat: betegséget fényvel és nappal gyógyítani?”

Finsen felfedezése is olyan magától értetődő, egyszerű és világos tények felismerésével és bizonyításával kezdődött, hogy azt még kísérletnek sem lehet nevezni.

Karjára tussal szőles, fekete foltot rajzolt, majd három órán át sütötte a Nappal. Karja, természetesen, mindennél alaposan leégett, csak ott maradt továbbra is fehér, ahol a tus távolítottatta a bőrtől. Nap sugarait. A pirosra égett bőrt néhány nap alatt megbarant. Ettől kezdve bármennyit napozott, öre tovább barnult ugyan, de nem esett újra gyulladáshoz, csak a fehéren maradt folt égett pirosra másnap. Azt bizony „megfogta” a Nap.

A Nap tehát a bőrnek csak azt a részét sjtette gyulladáshoz, amelyik nem színeződött barnára. Ma minden napozó ismeri ezt a jelenséget. Finsent azonban ez az apró megfigyelés készítette arra az útra, amely végeredményben a napfényvel való gyógyításhoz vezetett. Az ő idejében édeskeveset udott még a tudomány a napsugár nyomán fakadó lélektani jelenségekről. Azokról a vegyi folyamatokról, amiket bizonyos napsugarak indítanak meg a bőrben, általában az élő szervezetben. Finsen a felfedezők zseniális megérzésével inkább tapogatta a helyes utat.

HÓSUGARAK ÉS VEGYI SUGARAK

Ma a szakembereken kívül az érdeklődők előtt sem titok többé, hogy a magasan járó Nap fehér énye különböző fényfajtákból áll. A különböző fényfajták pedig nem egyebek különböző hullámhosszúságú fénysugarak sokaságánál. Más szóval: minden fénysugárnak bizonyos meghatározott hullámhosszúsága van, aminek láthatólag egy bizonyos szín felel meg. Ezért a fehér napfényt szét is bontjuk alkotórészeire. A napfény felbomlik — amint mondják: megtörik — az útjába tartott üveghasábon és a vöröstől a sárga, zöld, kék és indigó színekben át az ibolyáig változó színekre különül. Ez a Nap színe, vagy másnéven színspektruma, a szabadban annyiszor megcsodált szírvány.

A látható színskála azonban csak egy része a Nap teljes színsképekének, mert a színsor mindkét határán emberi szemmel észre nem vehető sugarakra bukkant a tudomány. A vörös szélén „vörösrőn inneni” sugarakat, az ibolyántúl pedig az „ibolyántúli” sugarakat észlelték. Ezeknek a sugárfajtáknak eltérő hatásuk van az élő szervezetre s ezért kell a napsugárral gyógyító orvosnak az egyes sugárfajták hatásait külön-külön is ismernie, sikkásan úgy, mint hegyvidéken, tengeren csak úgy, mint a sivatagban. Ezek a sugarak egymástól eltérően viselkednek a különböző meteorológiai viszonyok között is. Az orvosnak tehát jólre ismernie kell erejüket és hatásukat, mielőtt felhasználná őket. Nagyon nagy különbség van például a hosszuhullámú, úgynevezett hősugarak és a rövid hullámhosszúságú, úgynevezett vegyi sugarak között. Mindkettőnek merőben más az élettani hatása.

A hősugarak — vagyis a vörösrőn inneni sugarak a világosabb színekkel adó sugarakkal együtt — befolyásolják az emberi és állati bőrt, valamint a bőr alatti részeknek a melegmennyiségét. Közülük a nagyobb hullámhosszúságú sugarakat elnyeli a testfelület, míg a rövidebb hullámhosszúságú hősugarak behatolnak a test mélyében fekvő részeibe és ott tartós, magas hőemelkedést okoznak. A vörösrőn inneni sugarak már néhány órai besugárzás után súlyos zavarokat idézhetnek elő a testben és árthatnak a szemnek.

Ezzel szemben a Nap rövidhullámhosszúságú, úgynevezett ibolyántúli vagy vegyi sugarak néhány órai besugárzás alatt csupán könnyű, gyorsan múlt ingerként hatnak. A bőr elveszti halvány színét, a vérkeringés gyorsasága fokozódik és a rózsapirosává válik, feszülő bőrtől „egészséges színe” lesz a napozónak. A vegyi sugarak hatása azonban nemcsak a bőrre korlátozódik. Kiterjed közvetve az izmokra, a csontrendszerre, sőt a belső szervekre is, mert a sugarak vegyi hatása a véráram közvetítésével mindenütt feljut. A természet gondoskodik arról, hogy Finsennek és társainak megkönnyítse munkáját, ha fényvel gyógyítanak.

Ha túlságosan sokáig tart a besugárzás, az egészséget előmozdító folyamat az ellenkezőjére fordulhat. A bőrön duzzadság, pirosság, fájdalom, gyulladás jelentkezik. Jól ismert tünetek valamennyi na-

pozó és magas turisztikát kedvelő hegymászó előtt (gleccser-égés). Ilyenkor az ibolyántúli sugaraktól elpusztított bőrszövet bomlástermékei jutnak a véráramba s veszélyeztetik az egész szervezetet. Ezek a bomlástermékek az indítóokai a lázzerű hőemelkedésnek.

Finsen azt tapasztalta, hogy az egészséges ember bőre és szervezete nagy mértékben alkalmazkodik a napsugár erejéhez. A bőrt ingerli a szokatlanul sokáig tartó ibolyántúli sugár. Övintézkedéssel tehát festőanyagot választ ki felületi sejtjeiben. A festőanyagot tartalmazó sejtek aztán elnyelik az ibolyántúli sugarak egy részét, szabályozzák a szervezetbe jutó sugármennyiséget. Ezért van az, hogy a sötét-hajú, sötétbőrű emberek gyorsabban alkalmazkodnak az erős napsütéshez, mint a festékanyagban szegény világosbőrűek. Így érthető az is, hogy a négereket fekete bőriük védi a túlságos napsugárzás ártalmas hatása ellen.

Az érkező napsugaraknak keresztül kell haladniuk a Föld levegőrétegén. A sugarak egy része útközben szétszóródott, másrészt elnyelte az atmoszféra. Legnagyobb mértékben a kék, ibolya és az ibolyántúli sugarak szóródnak szét. Ezért oly kék az ég tiszta időben.

AZ „ÉGI FÉNY”

A szétszórt napfény kerülő uton, mint „égi fény” jut el földünkre s különösen gazdag, az élő szervezetnek oly fontos ibolyántúli sugarakban. Ha a napfénynek hosszabb az útja az atmoszférán át, nagyon elszegényedik kék, ibolya és ibolyántúli sugarakban. Ezért látszik a Nap vörösnek, amikor a látóhatár szűk áll. Magas hegyvidéken viszont sokkal kisebb a különbség a téli és nyári ibolyántúli sugárzás között, mint a síkságon. A Nap ibolyántúli sugarai könnyebben hatolhatnak át a magas hegyvidékek tisztább, vékonyabb levegőrétegén, mint a poros síkságon.

Az ember hosszú, fáradságos kutatás útján tanulta meg mindazt, amit mi csak futólag említettünk. Érdekes, hogy ugyanakkor vetődött fel a gondolat: a napsugarat a szenvedő emberiség szolgálataiba állítani, amikor a fizika is céljával tűzte ki a sugárzások behatóbb tanulmányozását.

Finsen áldásos munkájának híre kelt az egész világban. Ő még csak helyi besugárzással gyógyította a bőrfarkastól kikezdett arcú betegeit, de követői már az egész testet napfűrdővel gyógykezelték.

A dán Madsen harminc év tanulságos statisztikáját dolgozta fel, hogy meggyőző erővel bizonyítsa, a szervezet ellenálló ereje a borús hónapok alatt, tehát novemberből májusig a legkisebb. A skarlát, diftériusz, bronchitis, angina novemberből tavasz elejéig szedik legnagyobb számban áldozataikat. A halálozások száma februárban éri el tetőfokát. Viszont a nyári, napsugárzás után, tehát szeptemberben a legkisebb a halálozási arányszám. Madsen grafikonjai hangosan hirdetik, hogy csak a Nap, a fény képes bennünket annyira ellenállóvá tenni, hogy a leghalásosabb bacillusok se szaporodhatnak el testünkben.

Mennyien keresik fel a magas hegyvidékek ezernyi üdülőjét és tudógondozóját tuberkulózis gó-

cokkal testükben, súlyos állapotban, szívükben a remény utolsó szikráival. A magas hegyek ormán csillog, ragyog a hó a napsütésben. Az orvos Napot rendel betegje számára. Eleinte csak néhány percig, később órákig. És a betegek használ a gyógyszer. A leromlott, nyomorult test megkezdvi viaskodását az annyira óhajtott életért. Lassan, nagyon lassan, lépésről-lépésre javul a beteg állapota, de azért már az első naptól bizonyos, hogy győzelemhez segítik a magas hegyvidék üde, tiszte, füst- és páramentes levegőjén átható ibolyántúli sugarak, a kék égből szórt sugarai és a magasalt levegő.

Még a közphegységek szélmentes, napos részén is van annyi ibolyántúli sugár, hogy gyógyíthatassá velük a csont- és izületi tuberkulózist. Csak tovább tart, mint a magas hegyek között.

A Nap, a fény elválaszthatatlanok az élettől. Amíg napsugarak melegítik a Földet, addig az élet szüntelen áradatként hullámzik rajta. Egyik nap múlik a másik után, mint hullám a tengerparton. Mindegyik újabb és újabb életet hoz magával.

De vajon elkövetkeznek-e az a nap, amikor a napsugárnak nem lesz többé elég ereje ahhoz, hogy életet varázsoljon a Földre? Minden bizonnyal elkövetkeznek. De csak évbilillók mulva.

MI LESZ BILLIÓ ESZTENDŐ MULVA

A naprendszer: 10 nagyobb és több ezer kisebb bolygóval, számos üstökösével és meteor-rajával a Nap körül kering. A Nap viszont egész naprendszerével csupán egyik tagja az égen látható Tejút-nak, jobban mondva Tejútrendszernek. Bár a Tejút csillagai nagyon sűrűn látszanak egymás mellett, a valóságban ezek a csillagok igen nagy távolságban helyezkednek el. Ezeknél is távolabb esnek az úgynevezett csillag-öbölök, amelyek hasonlóan a Tejútrendszerhez, szintén csillagrendszerek. A csillag-öböl-rendszerek száma meghaladja a kétfélmilliót. Ezek a Tejútrendszeren kívül fekvő idegen világrendszerek, nagy sebességgel távolodnak tőlünk s ebből a csillagászok azt következtetik, hogy a világmindenség jelenleg folytonos nagybőbődésben van.

Mivel a Föld is állandóan távolodik a Naptól, a tudósok kiszámították, hogy billió esztendő mulva a Föld 10 százalékkal lesz nagyobb távolságra a Naptól, mint ma. Az életet adó napsugár ereje csökkenni fog és a Föld átlagos évi hőmérséklete 30 fokkal lesz alacsonyabb a mainál. A tengerek vize befagy, az élet lassan-lassan megszűnik.

Van azonban másik feltevés is az életmentő napsugár pusztulásáról. Az égitestek évmilliói fejlődési idejük alatt átalakulnak. Átalakulásuk ismerete bepillantást enged a Nap és a Föld jövőjébe is. A csillagok legnagyobb része úgynevezett normális csillag. Ezek fénye nagyjából ugyanolyan összetételű, mint a Napé. Kívülük úgynevezett vörös óriásokat és fehér törpéket ismerünk meg. Ezek is csillagok. A vörös óriások átmérője sokszázszor nagyobb a Nap átmérőjénél. A fehér törpék pedig sokszázszor kisebbek. A vörös óriások a csillagkeletkezés első őseredetű állapotában vannak és fejlődésük alatt folytonosan összehúzódva, eljutnak a normális csillagállapotba. Tömegük sűrűbb lesz, hőmérsékletük tetemesen fokozódik. Olyan égitestté válnak, mint a Nap. Bizonyos idő elteltével ezek a csillagok — ma még ismeretlen okokból — hatalmas kataklizmán esnek át és a fehér törpék állapotába jutnak. A sugárzás ilyenkor sokszerezésesen megnövekedik.

Megeshetik, hogy a Nap valamikor szintén átessen majd a maga kataklizmáján. Összeomlik. Roppanat mennyiségű gázárakom lökődnek ki belőle a térbe s a Földön az élet pillanatok alatt megsemmisül, elég. A kitérés elmúltával az összehúzódó Nap sugárzása olyan kicsiny lesz, hogy Földünk körül a levegő is folyósodik és megfagy. Megszűnik az életet adó napsugár, megszűnik az élet is a Földön.

A Tíz év alatt nem volt Temesvárott olyan nagy a természetes szaporodás, mint az elmúlt hónapban

Birassu Traian, a városi statisztikai hivatal vezetője most készítette el Temesvár júliusi népmozgalmáról szóló kimutatását. Júliusban Temesvárott 159 gyermek született és 95 egyén meghalt. Az újszülöttek közül 145, az elhaltak közül pedig 79 egyen volt temesvári illetőségű. Temesvár természetes szaporodása tehát júliusban 66 lélek volt.

Tíz esztendő alatt nem fordult elő, hogy a születésekben ilyen jelentős többlet mutatkozott volna.

Az újszülöttek között volt 80 fiu és 79 leány. 130 csecsemő törvényes, 25 törvénytelen, 4 gyermeket pedig természetes apja elismert. Az összes júliusi újszülöttek nemzetiségi megoszlása a következő: 65 román, 34 magyar, 50 német, 3 szerb, 13 zsidó, 3 cigány, 1 szlovák.

Az elhalt 95 egyén között volt 52 férfi és 43 nő. 8 gyermek az első életév elérése előtt halt meg, hat gyermek pedig nem múlt el még négy éves. A felnőtt elhaltak között volt 18 nő és 27 férfi, 40 házast, 22 özvegy és 1 elvált.

28 román, 28 magyar, 25 német, 6 szerb, 6 zsidó, 1 bolgár és 1 más nemzetiségű. A 28 magyar nemzetiségű halott közül 24 volt temesvári, négy pedig megyebeli. Így tehát

a temesvári magyarság júliusban 9 lélekkel gyarapodott.

A svábság temesvári szaporodása júliusban 25 lélek.

Júliusban Temesvárott 86 pár kötött házasságot. A völtgények között volt 71 nőtlen, 5 özvegy és 10 elvált, a menyasszonyok között 73 hajadon, 5 özvegy és 8 elvált. Nemzetiségre nézve volt román 33 völtgény és 29 menyasszony, magyar 18 völtgény és 22 menyasszony, német 22 völtgény és ugyanannyi menyasszony, szerb 3 völtgény és 4 menyasszony, zsidó 9 völtgény és 8 menyasszony, orosz 1 völtgény és rutén 1 menyasszony. Júliusban 7 elvált vezeték kezesül. Elvált 4 román férj 2 román és 2 német feleségtől, 1 magyar férj 1 magyar feleségtől és 2 zsidó férj 2 zsidó feleségtől.

= KÖZGAZDASÁG =

A Bánsági Gyárosok Szövetségének jubiláns közgyűlése

Hét milliárd lei a temesi helytartóság iparába fektetett tőke. — Új vezetőség a szövetség élén. — Auschnitt helyett a Resica-művek vezérigazgatója lett a szövetség elnöke

A Bánsági Gyárosok Szövetsége, mint a nagyipar tekintélyes érdekképviseleti szerve, elérkezett működésének huszadik évfordulójához és ezt a jubileumot most ünnepélyes keretben ülte meg. Két évtizeden keresztül a szövetség mindenkor készsége támogatója volt a nagyipar méltányos kívánságainak, minden ügyes-bajos dolgában illetékes helyeken eljárta, fenntartotta az összeköttetést a helyi hatóságokkal és a kormánykörökkel, amely munkában nagy segítségére volt a Romániai Gyárosok Országos Szövetsége, az UGIR is. Ennek az eredményes tevékenységnek az elismerésére jutott kifejezésre tegnap délelőtt megtartott ünnepi közgyűlésen, amelyen megjelentek a hatóságok vezetői is. A jubiláns közgyűlés egybeesett a szövetség elnöki székének a betöltésével és a hónapok óta üresedésben levő elnöki tisztséget a Bánság, de egyben az ország legnagyobb ipari vállalatának, a Resica-művek vezérigazgatójának személyével töltötték be. Ez a kettős ünnepi momentum kiemelkedő jelentőséget adott a rendes évi közgyűlésnek, amely az eddigi működés elismerése mellett

megejtette a vezetőség összes tagjainak újválasztását is.

Az évi jelentés érdekes adatai közül ki kell emelni azt, amely az ipari fejlődésről szól. Eszerint Románia ipara az utóbbi tíz esztendőben jelentős előhaladást tett és ez főleg a befektetett tőkére, az igénybevett erőre, a munkásságra és a termelés értékére vonatkozik. A nemzetgazdasági minisztérium adatai szerint a Temes királyi helytartóság területén az ipar helyzete ma a következő:

befektetett tőke 3.943 millió lei,

alkalmazott loerő 144.420, a termelés értéke 12.263 millió lei. A Bánsági ipari jelentősége látható az egész ország és a Temes királyi helytartóság területén található ipari telepek adatainak összehasonlításából is. Eszerint az egész országban befektetett ipari tőke 14 százaléka, Románia összipara termelési értékének 18 százaléka, ezen ipari üzemek által igénybevett loerőnek 19,6 százaléka a Temes helytartóság területén működő ipari vállalatokra esik. Felelteti a jelentés azt is, hogy az elmúlt év a bánsági nagyipar életében nem volt eredménytelen az első nyolc hónapban kielégítőnek is mutatkozott, utóbb azonban

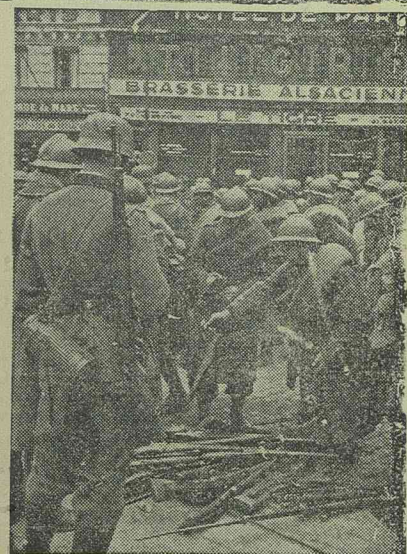
a nemzetközi helyzet bizonyos korlátozásokat vont maga után.

A szövetség az elmúlt évben, de a letitint húsz esztendő során is mindenkor teljes mértékben és a legszélesebb keretben megfelelt rendeltetésének.

Az ünnepi közgyűlést Baltescu Ioan dr. alelnök nyitotta meg és a hatóságok vezetőinek üdvözlése után a jubiláns közgyűlés jelentőségét méltatta. Beszámolt a Temes királyi helytartóság vezérigazgatója, a Resica-művek vezérigazgatója, hogy a közgyűlést, hogy

alelnökké válasszák meg Gheorghiu A. Gheorghet, a Resica-művek vezérigazgatóját.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az előterjesztést és Gheorghiu A. Gheorghet megválasztottának jelentette ki.

A francia hadifoglyok így rakták le a fegyvert

Egyhangulag választották meg a két alelnököt Baltescu Ioan dr., a Resica művek temesvári igazgatója és Prochaska Eduard vezérigazgató személyében. Megválasztották újból a vezetőség többi tagját is.

Az új elnököt elsőnek Baltescu Ioan dr. alelnök üdvözlölte. Penescu-Kertsch, az UGIR elnöke kívánta, hogy a jövőben a szövetség további sikereket mutasson fel.

Felszólalt Marta Alexandru dr. királyi helytartó is, aki üdvözlölte az új elnököt. A maga részéről is sikeres munkát kíván neki, de ezt a kívánságot még egy kérelemmel is kiegészíti. Az új elnök ne csak a szövetségnek érdekeit szolgálja, hanem az egész gyáriparét.

Felhívta az új elnök figyelmét a munkásság sorsára is.

A bucurestii tőzsde részvénytőzsdén emelkedtek az árfolyamok, a fixkamatozású papírok árfolyama alig tartott

A bucurestii tőzsdén az elmúlt héten nem alakult egységesen az irányzat és állandóak voltak a hullámzások. A fixkamatozású papírok piacán az árfolyamok alig tartottak, a Stabilizarea záróárfolyama 46, a Desvoltarea 46,62-es, a kisa-játítási kötvény 48,75-ös, az 1933. évi renta 53-as, az Inzestarea-kötvény nagy címletei 65-ös, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea-kötvény 33,50-es árfolyamon zárt. A bankrészvények tartottak, a Banca Nationala-részvény 200 leiel 6420 leire, a Romaneasca 55 leiel 595 leire, a Credit Industria 25 leiel 620 leire szilárdult, a Comoro változatlanul 265 lei, a Credit Roman 340 lei. A biztosítási részvények árfolyama nem változott, a Dacia Romania 4120 lei, a Generala 1240

Hangoztatta, hogy ez a népréteg csak akkor végeheti nagy feladatát, ha a tőke jötevő segítségét éri. Ugy a tőke, mint a munkásság fontos tényezője, csak ha összhangban ének egymással, lehet töltő igazi alkotó munkát elvárni. A királyi helytartó kérte a gyárosokat, hogy segítsék a munkásságot, mert a munka részére nem lehet jobb tőkebefektetés, mint a jó fizetés. A munkások csak így tudják megfelelő fizikai és szellemi erőben hivatásukat betölteni. A királyi helytartó beszédében kitért még munkanélküliség problémájára is. A kérdés megoldásához a gyárosok szövetségének segítségét is kéri, majd annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az új elnök a munkások iránti jóindulatát a megértését kiterjeszti az egész bánsági munkásságra. Beszédre befejezése előtt azt ajánlotta, hogy Bánsági Gyárosok Szövetségébe vonják be a temesi helytartóság összes megyéit és

a szövetség hatáskörét terjessze ki a helytartóság összes területére.

Ezáltal a szövetség még jobban megerősödne és hozzájárulna a helytartóság gyáriparának további fejlesztéséhez is.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó nagtapssal fogadott beszéde után Gheorghiu A. Gheorghet elnök mondott köszönetet a megválasztásáért. Hangoztatta, hogy teljesíteni fogja kötelességét. A munkásság bizhatik a gyárosok megértő és emberséges szellemében.

Kijelentette, hogy az UGIR munkásságát tovább is támogatni fogják és a Bánság továbbra is él marad a kötelességteljesítésnek.

A zárszámadás és költségvetési tervezet, valamint az ellenőri jelentések elfogadása után a közgyűlés véget ért.

A közgyűlés után közebéd volt, melyen több felkészítő hangzott el.

Kétszeresére emelkedett a Buhusi nyeresége az 1939 üzletévben

A Societatea pentru Industria Textila S. A. Bucuresti-Buhusi most tette közzé 1939. évi mérlegét, amelyben 450 millió lei részvénytőke és 10 millió lei tartalékok mellett 37.713.038 lei tiszta nyereséget mutat ki. Az 1939 évi tiszta nyereség 18 millióval haladja meg az előző évit. A vállalat áru- és nyersanyag-készletének értéke az elmúlt év végén 808.576.899 leit tett ki, 355 millió leiel többet, mint az előző évben. Az ezévi közgyűlés határozata értelmében, jöllehet a tiszta nyereség a kétszeresére emelkedett, a vállalat nem fizet osztalékot, 30 millió leit tartalékol, a fennmaradó összeget pedig a következő üzletévre vtelezte át. A Buhusi egyébként 1928-ban fizetett utólagos osztalékok.

— Száz tonna ócskavasat kapott az Astra vagonyár. A belföldön összegyűjtött ócskavasból a minisztérium újabb jelentős tételeket osztott szét a belföldi vasipari vállalatok között. Ennek során az aradi Astrának 100 tonna ócskavas jutott.

— Pénzintézeteknél elhelyezett betétek illetékmentességét élveznek. A hivatalos lap 1940 augusztus 17-iki 189. számában megjelent rendeletörvény a belyegtörvény 22. szakaszát egészíti ki azzal, hogy illetékmentességben részesíti a pénzintézeteknél elhelyezett betéteket és az azokkal kapcsolatosan kibocsátott nyugtákat, fizetési utalványokat, átutalásokat, valamint a csekigyuleteket.

— Bánsági gabonaárak. A bánsági gabonapiacra a takarmányárpa iránt mutatkozik érdeklődés. A piaci árak a következők: búza 750, tengeri 625, zab 500, takarmányárpa 520, sörárpa 600 lei százkilónként. A kamill-tea kilója 70, fodormenta kilója 78 lei.

lei, az Agricola-Fonciera 385 lei, a Nationala 340 lei. A petróleumrészvények a hét elején nagy mértékben szilárdultak, a hét végén kisebb visszsaesés következett be, azonban a záróárfolyamok 5—10 százalékkal még így is nagyobbak az előző hetieknél. Az Astra-Romana 1000 lei, a Steaua-Romana 565 lei, a Concordia 560 lei, a Credit Minier 560 lei, a Redeventa 270 lei. Az ipari részvények közül egyesek szintén jelentő mértékben szilárdultak. A Mica változatlanul 1060 lei, a Resita 460 lei, a Titan-Nadrag-Calar 1620 lei, a Letea 80 leiel 1145, a Tramway-Bucuresti 150 leiel 1215 leire, a Telefon-részvény 100 leiel 1015 leire szilárdult.

A Banca Nationala aranykészlete

A Banca Nationala szénaranykészletének értéke az augusztus 10-iki heti kimutatás szerint 23 millió lei értékűvel 31 milliárd 779.114.901 lei értékre emelkedett. A bankjegyforgalom 81 millióval 59.369.394.300 leire, a látra szóló kötelezettségek végösszege (bruttó bankjegyforgalom) 276 millióval 73.901.114.478 leire csökkent. A bankjegyfedezeti arány 0,20 százalékkal 43,48 százalékra növekedett. A kereskedelmi váltótárca 79 millióval 18.871.261.644 leire, a lombard-hitelek összege 208 millióval 5.716.820.474 leire, a pénzügyminisztérium girószámlájának összege 270 millióval 435.720.620 leire csökkent. Az Autonom Monopolpénztár számlájának egyenlege 272 millió leiel 1.654.120.847 leire emelkedett. Az import fedezetül szolgáló devizakészlet értéke 41 millióval 542.927.544 leire csökkent. A kliringszámlák actív saldoi 119 millióval 924.092.574 leire csökkentek. A Jegybank váltópénzkészlete 72 millióval 1 milliárd 4.772.515 leire, az értékpapírtárca értéke 40 millióval 2.503.274.167 leire emelkedett. Más számlákon lényegtelen eltérés mutatkozik.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10

— A VILÁG BANKJAIBAN NEM JEGYZIK AZ ANGOL FONTOT. Rómából jelentik: Tegnap a világ valamennyi bankjában beszüntették a font jegyzését. A newyorki tőzsdén is fekete nap volt csütörtökön.

— AZ UGIR központjának közgyűlése. Az UGIR központja az évi közgyűlést augusztus 29-én tartja bucurestii székhelyén.

Románia gépolajat és olajbogyót vásárol Törökországtól

Az Univerzul azt jelenti Ankarából, hogy fordan, a Román Nemzeti Bank kiküldöttje Ankarában tárgyal és kereskedelmi szerződést kötött. Ennek értelmében Románia gépolajat és olajbogyókat vásárol Törökországtól egyszázezer török font értékben s ennek ellenében papírt és cellulózot szállít.

A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.13—49.58, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.15—32.78, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.63—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

A forgalmi adó szabályozása. A Monitorul Oficial augusztus 19-iki száma rendelettervénnyel közöl, amelynek értelmében a műselyemből készült szövött anyagokat a forgalmiadótervény B. táblázatából az F. táblázatba helyezik át, vagyis az említett cikkek után az eddigi 12.50 százalékos helyett 8 százalékos forgalmi adót kell fizetni, amint hogy természetesen hozzá számítják a 3 százalékos nemzetvédelmi illetéket is. Kivételet képeznek azok az anyagok, melyek Bemberg-fonalból, valamint 60 „denier“-ig terjedő műselyemből készültek. A már kifizetett illetékek után különbözetet nem lehet visszakövetelni.

Olasz érdekeltsgű új textilipari vállalat alakult Bucurestiben. ITA S. A. cég alatt Bucurestiben textilipari cikkek gyártására és kereskedelmére új részvénytársaság alakult 10 millió lei részvénytőkével. A vállalat fő részvényese Attilio Fossatti, az olasz érdekeltsgű Romitex S. A. temesvári pamutszövetgyár adminisztrátor delegueje 8 millió 350.000 lei tőkével és így az új részvénytársaság tulajdonképpen olasz tőkeérdekeltség. A fennmaradó 1 millió 650.000 leit Raducanu I., Teodorescu Anibal, Hárjeu C., dr. Cuparencu I., Mantu G. és Banu Ili jegyezték le. Az első igazgatóság tagjai Raducanu I., Teodorescu Anibal és Attilio Fossatti. A vállalat — értesülésünk szerint — Iasiban és Craiovában állít fel fiókokat.

TRÓNUSDONTÓ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

64

Ha a kenyér, vagy a hús ára emelkedett volna, az a jó münchenieket nem érintette volna olyan érzékenyen. Legfeljebb azt mondták volna, hogy majd kevesebb kenyeret és húst fogyasztanak. De a sör árát felelmei, az merénylet volt ellenük. Hiszen a bajor főváros minden lakosára, beleszámítva a nőket, a gyermekeket és a betegeteket is, fejéknél és naponta egy icoe sör jut. Minthogy azonban a nőknek, gyermekeknek és betegeknek nem kell a sör, azért ezek részére is a férfiak torkán keresztül folyik.

Nagy elégedetlenséggel vették tudomásul a sör árának ilyenféle melemesét. Tudomásul vették, de nem nyugodtak bele.

Es a sörkérdés kedvező alkalom volt úgy a haladóknak, mint pedig a maradiaknak az ellenem való kirohanásokra.

Mindkét párt lapjai először csak célozgatgattak rá, hogy a királynak azért kellett a sörgarast felélemnie, mert igen költséges szervenvedlye van. Nem írták ki, de sejtetni engedték, hogy ez a költséges szervenvedlye én vagyok.

A második napon már azt hirdették az újságok, hogy a király spanyol nyelvmesternőt fogadott magának és annak annyit kell fizetnie, hogy azt eddigi jövedelméből nem győzi és azért felelme a sör illetékét.

Es ez így ment napról napra tovább. Mindig élesen kelt ki ellenem a két irányú pártajtó.

Az egyik lap így harsogott:

— Müncheniek, azért kell drágább sört innotok, mert a Barer-uccában lelik egy nő, akinek a javára írtok.

Egy másik újság így dörgött:

— Ha ezt a drágítást szótlanul tűrjük, akkor majd egyéb cikkek is drágulnak majd. Még megérjük, hogy egy táncosnő mindnyájunkat megtancoltat.

SPORTTESEMÉNYEK

A Ripensia vereséget szenvedett, a Chinezul győzött

A vasárnap lejátszott barátságos mérkőzések sok meglepetést hoztak. A Ripensia vereséget szenvedett az Electrica csapatától, amely kitűnően játszott. A villamoscsapat fűrgén mozgott és szép összjátékot mutatott. Az első gólt a Ripensia érte el Dobay révén. Néhány perc múlva azonban az Electrica csapatában játszó Zsifkovits egyenlített és Biró gólya már az Electricát

juttatta előnyhöz. Szünet után hosszabb mezőnyjáték következett, majd Bindea gólya az egyenlítést jelentette. A Ripensia hívei biztosra vették a győzelmet, de reményük Pantea gólyával szétfoszlott. Így azután az Electrica győzött 3:2 (2:1) arányban.

A Chinezul együttese a Patria csapatával játszott barátságos mérkőzést. A lila-kékek csatársora lendületesen játszott s az ötletes játék szemben a Patria csekély ellentállást tudott tanusítani. A Chinezul-csatársor minden tagja nagy kedvvel küzdött és a csapat hívei a látott játék alapján nagy reménységgel várják az őszi bajnokságot. A Chinezul csatársora ontotta a gólokat és végül is 16:1 (6:0) arányban győzött.

A Rapid—Juventus barátságos mérkőzés 4:4 (2:2) arányban döntetlenül végződött, míg a Banatul 1:0 arányban megverte a Progresul együttesét.

Sport—Foto—Optic

A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Mülley-nél

TIMISOARA

I. Str. Solderer 11.

Fióközet: IV. Bul. Berthelot 10.

A rónáci Vulturii jólsikerült sportünnepséget rendezett

A rónáci Vulturii villámturnával, tornamutatóvonalakkal egybekötött sportünnepséget rendezett, amelyen a rendező egyesület a Blaskovits telepi futballcsapat, az Ancora és a Pantamet labdarugó csapatai vettek részt. A futballmérkőzések eredménye a következő volt: Vulturii—Pantamet 3:1, Blaskovits-telep—Ancora 3:1 (0:1), Ancora—Pantamet 4:1 (1:1), Blaskovits-telep Vulturii 2:1 (2:0). Az első díjat jelentő kupát tehát a Blaskovits-telepi csapat nyerte, míg a második díj a Vulturiiak jutott. A futballmérkőzések kivül a Vulturii férfi és női tornászai szabadgyakorlatokat mutattak be. Az ünnepséget este táncmultság fejezte be.

Barátságos mérkőzések Aradon. Aradon vasárnap több barátságos mérkőzést bonyolítottak le és ezek során az AMTE 9:1 arányú győzelmet aratott az Egyetértés vegyes ellen. ATE—Hakoah 3:1, Gloria—Crisana CFR 5:2 (2:2), Mica—Astra 4:1 (2:0).

Mindennap megkaptam a hírlapokat, amelyek rólam írtak. Voltak jóakaróim, akik elküldték azokat nekem, sőt még attól is megkíméltek, hogy a rólam szóló cikkeket külön megkeressem. Egyszerűen megkönynyítotték a munkámat és megjelölték a cikkeket.

Elleinte nevettem, később bosszankodtam.

A Bürgerwehr című lap egy napon hírül adta: — Holnap délután öt órakor nagy felvonulás lesz. A felvonulásban résztvevők mindegyike hozzon magával üres sörös poharat. Ezekkel végigjárjuk a várost. Es ha végül beverjük ablakait a poharakkal azoknak, akik a sördrágulás okai, az sem lesz nagy baj.

A sörorzók felvonulása azonban elmaradt. A rendőrség megtette ugyan a szkséges intézkedéseket a tüntetők szétzavarására, erre azonban nem volt szükség.

Kora délután ugyanis falragaszok jelentek meg, amelyek tudatták a müncheniekkel, hogy a király leszállította a sörgarast arra a szintre, amelyben egy hét előtt volt.

Erre a felvonulók sörös poharaikat a királyi palota környékén levő vendéglőkben megtöltötték habzó sörrel és a palota előtt hársányan kiáltották:

— A király egészségére!

Es fenékgig kiitták a poharak tartalmát.

Jó üzletet csináltak az én palotám környékén levő sörházak is, mert azokban is megtöltöttek néhány száz poharat, amelyeknek birtokosai lakásom elé vonultak.

— Eljen Montez Lola! — zúgott a tömeg és egyetlen hajásra kiürültek a sörös poharak.

A maradiaknak és a haladóknak ellenem tervezett együttes rohama nem sikerült.

Ma este ezeket mondotta a király:

— Uj képtár létesítését tervezem és ennek alapjára számtan a felemelt sörgarast. A Békesség kedvéért visszavontam a rendelkezést, de az új képtárat mégis megcsinálom. Annyi azonban bizonyos, hogy magam nem iszom többé sört. Megütáltatták velem.

71.

München, 1847. július 27.

A sörgaras körül fölvert hullámok elcsúszulása után ellenfeleim nemsokára újabb eszközökhöz nyúltak.

München tegnap reggel arra ébredt, hogy ismeretlen egyének a király arcképét és az én képemet

Jövő vasárnapra halasztották két minősítő mérkőzést. A szövetség rendelete alapján a Gloria—Victoria és a Mica—Crisana minősítő mérkőzéseket a jövő vasárnapra halasztották.

A buziási ifjúsági teniszverseny meghívott résztvevőinek végleges névsora a következő: Nők: Szladed Gitta, Litsék Micu, Feiler Sveszli (Lugos), Hoffmann Trude, Roster Ilse (Temesvár), Patyánszky Magd, Patyánszky Kata, Bierling Grete, Szuturá Baba, (Buziás). Férfiak: Litsék Ákos, Leszl József, Leszl Károly, Stumper Ferenc (Temesvár), Hutzl Egon, Hutzl Sándor (Delta), Feiler Hansi (Lugos), Szentármay Zoltán, Trasser Miklós, Szura Ruki, László Károly (Buziás). A verseny bevezetése a jövőben Buziásfürdő rendszeresen megtartandó teniszversenyeknek, melyeken senior játékosok is részt fognak venni. Az elődöntők és a döntők augusztus 31-én és szeptember 1-én lesznek.

Hirdessen a Déli Hírlapban

ragasztották házakra. A király arcképe alatt ez a szöveg volt olvasható:

— Montez Lajos.

Az én képem alá pedig ezt írták:

— Lola, aki táncos lábaival akarja Bajorországot kormányozni.

A képek azonban nem érték el a kívánt hatást. Csak a nagyon korán kelők látták azokat. Reggel nyolc órára a rendőrök már valamennyit levakarták a házak faláról.

A kívánt eredmény a közmegebotránkozás lett volna, azonban ez ilyenformán ismét elmaradt.

Az egyetemen ma miattam nagy verekedés volt.

Görres tanár, aki a nálam tett látogatása óta egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy irántam érzett ellenszenvének tanujelét ne adja, már a tanterembe is beviszi gyűlölködését.

Diákok, akik gyakran előlnek palotámba, ahol megvendégelem őket és sapkájukra szalagot tűzök, elmondották, hogy Görres tegnapi előadása során igen kirohant ellenem. Nem mondta ki a nevemet, hanem arról beszélt, hogy a spanyol légy külsőre szép és csillogó, de bűzös és kártékony, mert lerágja a fák termését.

Ennek ma folytatása volt az a verekedés, amelyet említettem.

A Görres tanár által feltűzött diákok nagy táblával vonultak fel az egyetemre. A táblára óriási spanyol légy színes képét erősítették. A táblát körülhordozták az egyetem folyosóin és közben torkuk szakadtólól ordították:

— Irtó háborút hirdettünk a spanyol légy ellen! Le a spanyol legyekkel!

A diákok másik tábora lehurrogta őket:

— Eljen Montez Lola!

Csakhamar ádáz verekedés támadt, amely a spanyol legyekes vereségével végződött. A táblát a felrajzolt spanyol légygel összetörték annak a diáknak a hátán, aki azt félóra előtt még büszkén hordozta.

Amikor a király az esetről értesült, intézkedett, hogy Görres előadó termét két hétre bezárják.

Azok a diákok, akik Görreshez húztak, erre a tanár lakása elé vonultak és nagy ovációt rendeztek neki. Alig távoztak azonban onnan, megjelentek az engem védelmező diákok és bevették Görres ablakait. A két diáksereg valamivel később szembe került egymással az egyetem előtt és ismét dühös verekedés zajlott le közöttük. Győztesek az én híveim maradtak.

(Folytatjuk.)

RÁDIÓ

KEDD, AUGUSZTUS 27.

București. Rádio Románia és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kultrális hírek, sporthírek. 13.15: Mandolin-kvintett. 13.35: Olasz dalok. 14: Hírek. 14.30: Román dalok hanglemezeiről. 15: Kulturális hírek. Rádio Románia. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. Rádio Románia és București. 20.15: Ének hangverseny. (Hugo Wolf dalok). 20.40: Hírek. 21: Hegedű-hangverseny. 21.25: Zongora-hangverseny. 22: Hírek és sport. 22.20: Idegen nyelvű hírek. 22.40: Beethoven „Patétikus” szonátája, lemezekről. 22.55: Hanglemek.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vizjelzőszolgálat. 13.10: Dániel Ilonka zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Hunyadi J. énekel zongorakísérettel. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállás. 14.30: Szórákóztató zene. 15.30: Hírek. 15.45: Műsorismertetés. 17.10: Gyermekdelután. 17.45: Időjelzés, hírek. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Mursi Elek cigányzenekara. Közben 18.40 Budapest mint tengeri kikötő. 19.15: Előadás. 19.45: Kapi-Királik Jenő orgonál. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Egy fényes nap Aradon. Felolvasás. 20.45: Solymosi L. jazzgongoraszám. 21: Látogatás a szabócsomgyei bokortanyákon. Hangfeiv. 21.25: Paraszthecület Hangl. 22.40: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Vidák J. cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia ny. 24.20: Táncclemek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.45: Ruszin hallgatónak. 19.45: Földművelésügyi felőra. 20.35: Oláhné Vajda Jú-

lia énekel zongorakísérettel. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: A rádió szalonzenekara. 22.25: Előadás. 22.55: Időjárás.

SZERDA, AUGUSZTUS 28.

București. Rádio Románia és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kultrális hírek, sporthírek. 13.15: Hanglemek. 14: Hírek. 14.30: Román népzene lemezekről. Rádio Románia. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.15: Silvia Serbescu zongorázik. 20.40: Hírek. 21: Goethe szerzeményei hanglemezeiről. 22: Hírek. 22.20: Idegen nyelvű hírek. 22.40: Beethoven szonáták 23: Strauss Richard „Don quihotte” szimfónikus költeménye.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vizjelzőszolgálat. 13.10: Hanglemek. Közben 13.40: Hírek. 14.30: Weidinger Ede szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Olasz táncclemek. 18.45: Előadás. 19.15: Budapesti Hangverseny Zenekar. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Az ipari légtőlalmi iskola szerepe. 20.40: Katonánóták. Kiséri Oláh Kálmán cigányzenekara. 21.45: Küllgyi negyedóra. 22: Waldbauer-Kerpely vonóségyes. 22.40: Hírek magyar szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.20: Sárközi Gyula cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.25: Hanglemek. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin ny. 21.25: Goethe és Magyarország. 21.50: Szórákóztató zene. 22.40: Időjárás.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 29.

București. Rádio Románia és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kultrális hírek, sporthírek. 13.15: Mária Lateretu román népdalokat énekel zenekari kísérettel. 13.45: Népdalok tangóharmonikán. 14: Hírek. 14.30: Kreutzer együttes hangv. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés. Felolvasás. 20.15: Olasz dalok. 21: Spanyol és olasz szimfónikus zene hanglemezeiről. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek, német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Beethoven: Tavasz szonáta. 23.05 Nagy énekesek.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vizjelzőszolgálat. 13.10: Balalajka zenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás. 14.30: Kurina Simi cigányzenekara. 15.30: Hírek, 17.45: Időjelzés, időjárás. Hírek. 18.15: Rádio szalonzenekara. 18.40 Anyag-gazdálkodás az építőiparban. 19.15: A rák gyógyítása, felolv. 19.45: Kedvelt hanglemek. 20.15:

Fartie kiárusítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható szeptember 1-ig női és gyermek selyem-alsónemű, darabonként is. Déléltől 3-tól, délután 8 óráig. A

„Tricorom“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási-út.) Telefon 17-46.

Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Pertis Pali zenekara keringőket játszik. 20.45: Kolozsvári gyermekkor. Felolvasás. 21.10: Operaház zenekara. 22.40: Hírek. Időjárás. 23.10: Lugosi tárogatózik. 23.25: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25: Táncclemek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Filmdalok hanglemezeiről. 20.45: Cigányzene. 21: Hírek. 21.25: Felolvasás. 21.45: Melles Béla zenekara.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGALATA: KEDD, AUGUSZTUS 27.

Kedden, augusztus 27-én a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot. Belvárosban az Uniri téren levő Weisz gyógyszerár.

Gyárvárosban a Stefan cel Mare utcában levő Jahner Rudolf gyógyszerár.

Kirszébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszerár.

Józsefvárosban a Bratianu uca sarkán levő Craeiu gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Üfiskodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálat tartanak.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

APOLLÓ Névtelen asszony (német film)
CAPITOL: Szerelmi kaland (angol film)
CORSO: Az űrdögölget szökevénye (angol film).
SCALA: A szívek muzsikája (angol film).

A DELI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipsicani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák-
kal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriein

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetéseik díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSAG a törvényes intézkedések miatt nem közzétehető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy ieu, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 lei, minden további szó egy lei. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 lei, minden további szó két lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața Bratianu 3 Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piața Traian (Szerb templom mellett). — Gross trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piața Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piața Kútul. — Nogrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piața Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik, Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Alkalmasság

Bejárónő félnapra szeptember 1-re felvétetik. IV., Str. I. Bratianu 29. III. em. 14. 1035

Komoly megbízható mindenest keresek 3 szobás új lakás részére. Egy-egy szobát, három felnőtt személy. Jól fizetik. Jelentkezni: Telefon: 22-29. Electron Glanone. 1477

Ügyvédi irodába úrleány, kezdő, csakis kintfő iskolai bizonyítvánnyal, felvétetik. Cím a kiadóban. 1487

Mindenek szakácsnő éves bizonyítványokkal szeptember 1-re vagy 15-re felvétetik. Cím a kiadóban. 2045

Allást keres

Házgondnok, rendőrségi, ház- és adóügyekben jártas, 52 éves nyugdíjas jegyző, román nyelvből perfect, házgondnoki, csetleg más bizalmi állást keres. Megkeresések Körner István II. Telegrafului 1. szám alá kéretnek. 1489

Lakás

Délfelkésű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I., Bulevardul I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1185

Modern új családi ház, fürdő, terrasz, kert, villamos megálló mellett V. kerület Str. Cloșca 16 szeptember 1-re kiadó. Közlebbit mehalai gyógytár. Telefon: 44-82. 1468

Négyszobás összkomfortos villalakás az I. kerületben november 1-re kiadó. Cím a kiadóban. 1478

Kétszobás összkomfortos garzón lakás teakonyhával azonnaira kiadó. Megtekinthető déleltől 10-12 között. Belváros Bulev. Regele Ferdinand I. II. emelet, ajtó 15. Telefon 29-30. 1485

Modern egy és kétszobás villalakás 1-2 személy részére kiadó. Cím a kiadóban. 1484

Szépén bútorozott szoba új házban olcsón kiadó. III. Bulev. Regent Buzdugan 32. 1491

Adas-vásár

Házi iskolapad, 2 pados azonnal eladó. Megtekinthető I. C. Bratianu 3. A nyomdába. 2041

Férfi bielek jókarban lévő 800 leiert eladó. IV. Str. Sturdza 52 ajtó 16. 2036

Csalamádé és vadmuhrá keverék jó száraz 3-4 kocsi ra való eladó. Lazarov Fratela X. uca 44. sz. 1490

Fehér keményfa ágy 550 leiert eladó. IV. Str. Sturdza 52. ajtó 16. 2049

Veszünk használt, de még jókarban lévő vaskályhákat és irodai íróasztalokat. Cím a kiadóban. 1486

Különleges

Cj női és férfi kalap, régiek javítása és tisztítása a legolesobbban Sziklai János kalaposnál IV., Str. Dimitrie Sturdza 49. 1419

Üzlethelyiség azelőtt mindig hentes-tízlet volt, szeptember 1-re kiadó. II. Str. Daciol (Fő-ucca) 10. Telefon 34-48. 1453

Iskolásgyermeket teljes ellátásra felvesz keresztény úri család. Kifűnő elállítás, gondos felügyelet, fürdőszoba, villanegyedben közel minden iskolához. III. Bulev. Mihai Viteazul, özv. Fleischer mérnökne. 1488

JÉGSZEKRÉNYEK
helyszűke miatt olcsón eladók
JÄGER PÉTER
vaskereskedés,
IV., Bul. Carol 58.

Szép akar lenni?
Használjon KULKA-féle Illomtejkremet, Illiom-tejszappant és Illiom-pudert, h á r o m színben. Kapható kizárólag a
Városi gyógyszerárban
a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében II., Piața I. C. Bratianu.